

Erasmus+ Příručka pro individuální mobilitu žáků ve školním vzdělávání

13-01-2025

OBSAH

O PŘÍRUČCE4

UŽITEČNÉ ODKAZY.....5

ÚVOD.....6

1. MOBILITA ŽÁKŮ V KONTEXTU EVROPSKÉ VZDĚLÁVACÍ POLITIKY6

2. PROJEKTY MOBILITY A MOBILITA ŽÁKŮ V PROGRAMU ERASMUS+:
JAK TO FUNGUJE?.....7

3. CÍLE AKTIVIT MOBILITY ŽÁKŮ: OSOBNÍ A INSTITUCIONÁLNÍ ROZVOJ.....9

 Přínosy pro zapojené žáky.....9

 Přínosy pro zapojené školy.....9

4. STRUKTURA PROJEKTŮ MOBILITY: JEDNOSMĚRNÉ, OBOUSMĚRNÉ
A MULTILATERÁLNÍ VÝMĚNY.....11

5. STRUKTURA PROJEKTŮ MOBILITY: KOMBINACE RŮZNÝCH AKTIVIT13

 Souběžné aktivity: vyslání více žáků do stejné hostitelské školy ve stejnou dobu13

 Kombinace skupinové a individuální mobility žáků13

 Kombinace aktivit žáků a pracovníků škol14

6. STÁŽE PRO ŽÁKY VŠEOBECNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ15

7. OSOBY A ORGANIZACE ZAPOJENÉ DO AKTIVIT MOBILITY ŽÁKŮ16

 Vysílající škola16

 Hostitelská škola16

 Žák a jeho rodiče.....17

 Hostitelské rodiny17

 Národní agentura Erasmus+18

PŘÍPRAVNÁ FÁZE18

8. NALEZENÍ HOSTITELSKÝCH ŠKOL PRO VAŠE ŽÁKY19

9. VYTVOŘENÍ PARTNERSTVÍ MEZI VYSÍLAJÍCÍ A HOSTITELSKOU ŠKOLOU22

10. SDÍLENÍ GRANTU ERASMUS+ MEZI VYSÍLAJÍCÍ
A HOSTITELSKOU ŠKOLOU.....24

11. PŘÍPRAVNÉ NÁVŠTĚVY HOSTITELSKÉ ŠKOLY24

12. IDENTIFIKACE MENTORŮ A DALŠÍCH ODPOVĚDNÝCH OSOB VE
VYSÍLAJÍCÍ A HOSTITELSKÉ ŠKOLE.....26

 Vedoucí pracovníci školy.....26

 Mentori26

 Kontaktní osoby pro administrativní záležitosti a mimořádné události28

 Doprovodné osoby28

13. VÝBĚR ŽÁKŮ29

 Zveřejňování a propagace příležitostí Erasmus+ ve vaší škole.....30

 Klíčová doporučení pro výběrové řízení.....30

 Definování výběrových kritérií31

 Přizpůsobte proces výběru vašemu kontextu.....31

14. KRITÉRIA PRO VÝBĚR – PRAKTICKÉ RADY.....32

15. DEFINOVÁNÍ OBSAHU A OČEKÁVANÝCH VÝSLEDKŮ
MOBITNÍCH AKTIVIT35

16. DŮLEŽITOST SMLOUVY O UČENÍ37

17. JAK PŘIPRAVIT SMLOUVU O UČENÍ – PRAKTICKÉ RADY.....38

18. POJIŠTĚNÍ, BEZPEČNOST NEZLETILÝCH A DALŠÍ PRÁVNÍ POŽADAVKY....41

19. UBYTOVÁNÍ A HOSTITELSKÉ RODINY43

20. SPOLUPRÁCE S HOSTITELSKÝMI RODINAMI – PRAKTICKÉ RADY44

21. PŘÍPRAVA ŽÁKŮ PŘED VÝJEZDEM46

 Praktická a kulturní příprava47

 Osobní a emocionální příprava.....47

 Jazyková příprava.....48

FÁZE IMPLEMENTACE.....49

22. UVEDENÍ ŽÁKA DO HOSTITELSKÉ ZEMŠ A HOSTITELSKÉ ŠKOLY.....50

23. PODPORA A MONITOROVÁNÍ BĚHEM AKTIVITY51

24. STRATEGIE INTEGRACE A AKTIVITY DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ PROCES ..52

25. STRATEGIE INTEGRACE – PRAKTICKÉ RADY53

26. MIMOŘÁDNÉ OKOLNOSTI A KRIZOVÉ SITUACE BĚHEM MOBILITY54

27. KRIZOVÝ PROTOKOL56

 FÁZE NÁSLEDNÝCH KROKŮ58

28. HODNOCENÍ VZDĚLÁVACÍCH VÝSLEDKŮ59

29. UZNÁNÍ A DOKUMENTACE VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ60

30. REINTEGRACE DO VYSÍLAJÍCÍ ŠKOLY.....61

31. REINTEGRACE DO VYSÍLAJÍCÍ ŠKOLY – PRAKTICKÉ RADY62

32. POŽADAVKY NA ZPRÁVY OD VRACEJÍCÍCH SE ŽÁKŮ
A VYSÍLAJÍCÍ ŠKOLY.....63

33. SDÍLENÍ ZKUŠENOSTÍ A VÝSLEDKŮ64

ZÁVĚR.....68

O PŘÍRUČCE

Cílem této příručky je pomoci školám, učitelům, žákům, rodičům a všem dalším osobám zapojeným do organizace individuálních mobilit žáků v rámci programu **Erasmus+, programu Evropské unie pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport**.

Příručka poskytuje podrobné rady, jak připravit, realizovat a navázat na mobility žáků, které jsou jen jedním z mnoha formátů aktivit v rámci programu Erasmus+. Tato příručka není soupisem pravidel, ale souborem doporučení a tipů pro projektové manažery, učitele a další odborníky. Je určena především školám zapojeným do projektů mobility Erasmus+, ale může být užitečná také hostitelským školám, rodičům, tvůrcům politik a všem dalším zainteresovaným osobám.

Doporučení v této příručce jsou určena pro účastníky programu Erasmus+ po celé Evropě, což znamená, že ne všechna doporučení a příklady budou platná ve všech kontextech. Tuto příručku je třeba chápat jako inspiraci, nikoli jako pokyny nebo dodatečné požadavky.

Pokud s programem Erasmus+ zatím nejste obeznámeni a chcete si přečíst pravidla programu, měli byste se seznámit s [Příručkou k programu Erasmus+](#). Ta je každoročně zveřejňována jako součást výzvy k podávání žádostí a stanovuje lhůty pro podání, podmínky způsobilosti, zúčastněné země, minimální a maximální dobu trvání aktivit, úroveň finanční podpory a další podrobnosti.

Tato příručka není právním dokumentem. Pokud si nejste jisti, zda jsou některé z uvedených principů nebo postupů povinné, měli byste si pravidla ověřit v Příručce k programu (viz. výše). Pokud už projekt realizujete, měli byste se také důkladně seznámit s pravidly uvedenými ve vaší grantové smlouvě. Čtení této příručky nemůže tyto důležité dokumenty nahradit. V případě jakýchkoli rozporů mají přednost pravidla uvedená v Příručce k programu, grantové dohodě a dalších právních dokumentech.

Pro více informací navštivte webové stránky Národní agentury Erasmus+ ve vaší zemi. Kontakty na jednotlivé agentury najdete v [seznamu národních agentur Erasmus+](#).

Veškeré rady v této příručce je třeba číst a chápat v kontextu národního právního rámce vaší země a vždy je aplikovat v souladu s těmito pravidly. V případě pochybností nebo otázek se poraďte s vaší národní agenturou.

Právní poznámka k ochraně údajů: Tato příručka nezakládá žádná práva ani nepředepisuje žádné povinnosti týkající se správcovství údajů, zejména co se týče role Evropské komise jako správce osobních údajů u zde popsanych činností. Příručka by neměla být vykládána jako soubor pokynů správce pro zpracovatele (dle čl. 29 odst. 3 písm. a) nařízení 2018/1725).

UŽITEČNÉ ODKAZY

Erasmus+

Příručka k programu Erasmus+:

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/erasmus-programme-guide>

Standardy kvality programu Erasmus pro projekty Klíčové akce 1 ve školním vzdělávání:

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adult-s-schools?ettrans=cs>

Webové stránky programu Erasmus+ na Europa.eu:

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs>

Seznam Národních agentur:

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/contacts/national-agencies>

Evropská platforma pro školní vzdělávání:

- hlavní webová stránka: <https://school-education.ec.europa.eu/en?prefLang=cs>
- hledání partnerů: <https://school-education.ec.europa.eu/en/connect/partner-search?prefLang=cs>
- eTwinning: <https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning?prefLang=cs>

Online Jazyková Podpora (OLS):

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/resources-and-tools/online-language-support>

Training and Cooperation Activities Resource Centre (SALTO):

<https://salto-et.net/>

Další webové odkazy využité v příručce

Europass Mobility:

<https://europass.europa.eu/cs/node/565>

Evropský rámec klíčových kompetencí:

<https://education.ec.europa.eu/cs/focus-topics/improving-quality/key-competences>

Společný evropský referenční jazykový rámec (CEFR):

<https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/level-descriptions>

Eurydice: informace o vzdělávacích systémech v Evropě:

<https://www.eurydice.org/>

Evropský průkaz zdravotního pojištění:

https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/moving-working-europe/eu-social-security-coordination/european-health-insurance-card_cs

ÚVOD

1. MOBILITA ŽÁKŮ V KONTEXTU EVROPSKÉ VZDĚLÁVACÍ POLITIKY

Žáci, kteří se účastní mobility v rámci vzdělávání, zlepšují a rozvíjí své dovednosti, jako je samostatnost, komunikační schopnosti, kritické myšlení, kreativita a další schopnosti a postoje. Pobyt v zahraničí jim pomáhá s učením se cizích jazyků a umožňuje jim osobně zažít kulturní rozmanitost Evropy.

Jedním z hlavních cílů programu Erasmus+ je umožnit co nejvíce mladým lidem zkušenost se studiem v jiné zemi. Rozšiřování příležitostí k mobilitě pro žáky základních a středních škol je součástí dosažení tohoto cíle – vede k dostupnějšímu a inkluzivnějšímu programu Erasmus+.

Ve svém sdělení o naplnění vize **Evropského prostoru vzdělávání**¹ Evropská komise navrhla soubor zásad, které uznávají důležitou roli vzdělávání a odborné přípravy při budování inkluzivní a participativní společnosti. Stejně tak doporučení Rady Evropské unie z roku 2024 s názvem **Evropa v pohybu**² vyzývají státy k splnění slibu, jež deklaruje, že „budou budovat kulturu mobility v rámci celoživotního učení ve všech fázích vzdělávání a odborné přípravy“.

Program Erasmus+ je nástrojem ke splnění tohoto slibu – uznává, že kvalitní vzdělávání od nejranějšího věku je základem pro osobní naplnění, nalezení zaměstnání a pro to stát se aktivním a zodpovědným občanem.

V rámci Evropského vzdělávacího prostoru Evropská komise podporuje příležitosti k mobilitě pro žáky a učitele a příležitosti ke spolupráci mezi institucemi. Cílem je zpřístupnit vzdělávací mobilitu všem a zvýšit kvalitu vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních. Erasmus+ je hlavním nástrojem k uskutečnění těchto politických cílů pro evropské občany.

Tento program otevřel našim dětem příležitost poznat nové lidi a naučit je nebát se změn. Věřím, že v budoucnu nebude studium nebo kariéra v zahraničí jen snem, ale realistickou možností. Je to obohacující a inspirující zkušenost, která v nás zanechá nesmazatelnou stopu.

**Rodič žáka z dlouhodobé mobility organizované
vzdělávacím centrem Santakos, Šiauliai, Litva**

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0625>

² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403364

2. PROJEKTY MOBILITY A MOBILITA ŽÁKŮ V PROGRAMU ERASMUS+: JAK TO FUNGUJE?

Erasmus+ poskytuje finanční podporu pro mobility v rámci **Klíčové akce 1: Mobilita ve vzdělávání pro jednotlivce**. Program však není pouze stipendijním schématem pro pobyty v zahraničí – jeho cílem je přinést prospěch nejen žákům a učitelům, ale také školám jako institucím.

Zásadní princip programu Erasmus+ spočívá v tom, že žádosti mohou podávat pouze organizace: mateřské, základní a střední školy, školské úřady, koordinální orgány a podobné instituce. Jednotlivci – žáci nebo jejich rodiče – nemohou o grant Erasmus+ žádat přímo. Možnost mobility je žákům nabídnuta prostřednictvím jejich školy, která získává grant z programu Erasmus+. Prvním krokem k realizaci mobility je tedy to, aby škola podala žádost o projekt Erasmus+ prostřednictvím národní agentury ve své zemi.

V rámci Klíčové akce 1 mohou školy žádat o akreditaci, která jim zajistí trvalý přístup k financování prostřednictvím každoročních akreditovaných projektů mobility, nebo mohou požádat o jednorázový neakreditovaný projekt. Oba typy projektů – akreditované i neakreditované – zahrnují stejné příležitosti k mobilitě pro žáky i zaměstnance, a proto se rady uvedené v této příručce vztahují na oba typy projektů. Ať už žádáte o akreditaci, nebo o neakreditovaný projekt, žádost se zaměřuje na definování institucionálních cílů vaší školy, které budou rámovat a směřovat vaše budoucí aktivity mobility. V žádosti se obvykle nepožaduje mnoho detailů o konkrétních aktivitách. Důraz je kladen na širší cíle, aby bylo zajištěno, že jednotlivé mobility nebudou izolované, ale budou součástí širšího plánu školy.

V případě mobility žáků to znamená, že projekt mobility nezačíná dnem, kdy žáci vycestují, a nekončí jejich návratem. V případě žakovské mobility je období strávené v zahraničí sice nejdůležitější z hlediska osobního rozvoje, ale fáze přípravy a následné aktivity hrají zásadní roli v tom, aby mobilita přinesla přínos i celé škole jako instituci.

Na následující straně najdete seznam klíčových pojmů používaných v této příručce, jako jsou projekt mobility, konsorcium mobility, akreditace. Jde o stručné, základní definice. Pokud se s programem Erasmus+ teprve seznamujete, mohou tyto pojmy vyvolat další otázky. V takovém případě byste si měli nejprve přečíst popis Klíčové akce 1 ve školním vzdělávání v Příručce k programu Erasmus+, než se vrátíte k této příručce.

*Nejdůležitější na zkušenosti s programem Erasmus+ je to, jak vás změní a jak díky ní vyrostete. V mém případě mi ukázala, že si mohu věřit a uvědomil*a jsem si, jak moc se mohu zlepšit ve studiu – a to se mi skutečně podařilo, když jsem si po návratu výrazně zlepšil*a známky. Tahle zkušenost mě také udělala zralejší(m), změnila můj pohled na svět a otevřela mi nový svět plný možností.*

**Žák*yně dlouhodobé mobility organizované školou
IES Hermanos Machado, Dos Hermanas, Španělsko**

Klíčové pojmy	
Klíčová akce 1	Klíčová akce 1 je první ze tří hlavních částí (tzv. klíčových akcí) programu Erasmus+. Poskytuje příležitosti k mobilitě jednotlivcům – žákům i zaměstnancům. Aktivita jsou organizovány v rámci projektu mobility, který realizuje škola nebo jiná vzdělávací organizace
Projekt mobility	Projekt mobility Erasmus+ se skládá z jedné nebo více mobilit, které jsou realizovány jako součást širšího plánu na zlepšení kvality výuky a učení ve škole, která projekt realizuje. Typický projekt mobility Erasmus+ kombinuje různé aktivity pro žáky a učitele, často se zapojením více cílových zemí. Definujícím rysem projektu mobility je existence souboru institucionálních cílů. Jednotlivé aktivity mobility v rámci projektu přispívají k naplnění těchto hlavních cílů.
Aktivita mobility	Aktivita mobility Erasmus+ je vzdělávací období, které účastníci stráví v zahraničí – buď individuálně, nebo ve skupině. Každá aktivita mobility Erasmus+ musí splňovat následující podmínky: • Vzdělávací charakter: aktivita má za cíl zlepšit nebo rozšířit znalosti, dovednosti, kompetence a postoje účastníků. • Mezinárodní rozměr: učení probíhá prostřednictvím interakce s lidmi z jiné země – spolužáky, kolegy nebo dalšími osobami. • Strukturovanost: učení je postaveno na jasné metodologii, vzdělávacím programu a plánovaných výstupech. • Strategický přínos: aktivita přispívá k širším cílům projektu.
Konsorcium mobility	Projekt konsorcia mobility je zvláštní formou projektu mobility, kdy koordináční organizace využívá projektové prostředky k zajištění příležitostí mobility pro více škol v rámci své země, které sdílejí podobné institucionální cíle. Tyto projekty jsou často koordinovány místními nebo regionálními školskými úřady či jinými koordináčními orgány, které chtějí využít aktivity mobility jako nástroj strategického rozvoje školního vzdělávání ve své oblasti působnosti.
Akreditace	Erasmus akreditace je jednou z cest, jak získat finanční prostředky v rámci Klíčové akce 1 (druhou možností jsou neakreditované projekty mobility). Je určena pro školy a jiné vzdělávací organizace, které chtějí organizovat aktivity mobility Erasmus+ pravidelně a dlouhodobě. Aby škola akreditaci získala, musí ve své žádosti popsat, jak bude využívat aktivity mobility ke zlepšení nabídky výuky a vzdělávání.

3. CÍLE AKTIVIT MOBILITY ŽÁKŮ: OSOBNÍ A INSTITUCIONÁLNÍ ROZVOJ

Program Erasmus+ poskytuje granty školám, nikoli jednotlivcům, protože cílem je, aby se z této zkušenosti učili jak žáci, tak samotné školy. Logika je jednoduchá: grant na mobilitu pro jednoho žáka prospívá jen jednomu člověku, ale zlepšení školy má dopad na všechny její současné i budoucí žáky.

To znamená, že každý projekt mobility a všechny mobility mají dvojí cíl:

1. Přinést prospěch zapojeným žákům;
2. Přinést prospěch vysílající škole jako „vlastníkovi“ projektu mobility a hostitelské škole jako jejímu partnerovi.

Přínosy, které projekty mobility přinášejí zapojeným organizacím, patří mezi hlavní důvody existence programu Erasmus+. Tento princip je zakotven v cílech a pravidlech programu a měl by být známý a akceptovaný všemi účastníky programu.

Tajemství úspěšného projektu mobility Erasmus+ spočívá ve správné rovnováze mezi osobními a institucionálními přínosy. Nastavte si spokojenost vašich žáků jako největší prioritu a dosáhněte jí tím, že podpoříte svou školu a zaměstnance k tomu, aby se učili, inovovali, vyvíjeli a stali se tou nejlepší verzí sebe sama.

Přínosy pro zapojené žáky

Žáci, kteří vycestují do zahraničí s programem Erasmus+, získají nové znalosti, dovednosti, zkušenosti, pohledy na svět i osobní kontakty. Vzdělávací mobilita je praktický způsob, jak podpořit sociální a osobní rozvoj žáků, zlepšit jejich studijní výsledky a posílit jejich povědomí a porozumění evropské rozmanitosti.

Ponoření se do vzdělávacího systému hostitelské země je jedinečnou zkušeností, kterou lze získat pouze prostřednictvím mobility. Umožňuje žákům učit se prostřednictvím osobní zkušenosti a aktivního zapojení – tím, že zažijí a budou se účastnit nových způsobů výuky a myšlení. Budou neustále čelit novým situacím, používat cizí jazyk a přebírat větší zodpovědnost sami za sebe. Život v zahraničí jim také nabídne nový pohled na vlastní zemi.

Aktivity mobility výrazně pomáhají rozvíjet tzv. průřezové dovednosti, jako je kritické myšlení, kreativita a podnikavost. Zkušenost ze zahraničí také často posiluje hodnoty jako jsou tolerance, demokracie, občanská angažovanost a inkluze.

Přínosy pro zapojené školy

Je snadné pochopit, jak zahraniční pobyt prospívá žákům, ale možná je méně zřejmé, jak může být přínosný i pro samotné školy.

Abychom pochopili dopad mobility na organizaci, je třeba si představit úzkou spolupráci vedení škol¹, učitelů a administrativních pracovníků ve vysílající i hostitelské škole. V běžném provozu školy obvykle nepřipravují studijní programy realizované v zahraničí ani neprovádějí společné monitorování s učiteli z jiné země.

Pro žáky je Erasmus+ přínosný, protože je vystavuje novým situacím a učí je různým způsobům práce. Totéž platí pro školy: Erasmus+ je vybízí k tomu, aby přemýšlely strategicky, zkoušely nové věci a učily se od ostatních. Školy mohou prostřednictvím těchto aktivit rozvíjet svou institucionální kulturu směrem k otevřenějšímu, mezinárodnímu způsobu fungování.

Překonávání praktických výzev vytváří institucionální dopad a posiluje schopnost školy fungovat novými způsoby. Dlouhodobým cílem programu Erasmus+ je změnit definici „normálu“ tak, aby výměny žáků, zaměstnanců a dobré metody mezi školami v různých zemích byly standardem, nikoli výjimkou. Spolupráce a komunikace s partnerskými školami v zahraničí přináší do školy nové nápady a příležitosti ke zlepšení výuky, vzdělávacích metod a řízení školy. Erasmus+ může vytvořit trvalá partnerství mezi vysílající a hostitelskou školou, kde jedna aktivita mobility vede k další a jeden projekt navazuje na druhý, čímž trvale obohacují obě instituce.

Na cestě vaší školy k úspěchu v programu Erasmus+ je nesmírně důležité vnímat tyto aktivity jako součást širší spolupráce se zahraničními partnery. Je třeba si vždy uvědomit, že individuální mobility nejsou konečným cílem vašeho projektu. Jsou to stavební kameny, které společně tvoří větší celek. Pokud právě začínáte s prvním projektem, mohou se tyto cíle zdát vzdálené a náročné. Řešení je jednoduché: nespěchejte. Tato kapitola vás zve k tomu, abyste si představili ambiciózní cíle, které vám pomohou pochopit kontext programu Erasmus+ a najít si k nim svou cestu. Nemusíte se však pod tlakem snažit dosáhnout těch největších cílů okamžitě. Právě naopak: program Erasmus+ je pečlivě navržen tak, aby vaší škole poskytl dostatek času učit se postupně, získávat zkušenosti a krok za krokem směřovat ke svým cílům.

Abyste se mohli zapojit do programu Erasmus+, nemusíte hned vědět, jak zorganizovat mezinárodní mobilitu. Program existuje právě proto, abyste se to vy a vaše škola mohli naučit.

Stali jsme se důvěryhodnější institucí tím, že nabízíme kvalitní vzdělání na evropské úrovni. Pohled do jiných evropských vzdělávacích systémů rozvinul kompetence našich učitelů, poskytl jim nové perspektivy na různá témata a posílil jejich profesní angažovanost. Studenti zažili krásné a podnětné období intenzivního učení praxí, které je učinilo otevřenějšími vůči vzdělávání, odpovědnějšími, vděčnějšími za vlastní kulturu, ale zároveň velmi otevřenými vůči poznávání kultur evropských zemí, tolerantnějšími a ochotnějšími přijímat nové výzvy.

Koordinátor*ka programu Erasmus, Gymnázium Voltaire, Craiova, Rumunsko

4. STRUKTURA PROJEKTŮ MOBILITY: JEDNOSMĚRNÉ, OBOUSMĚRNÉ A MULTILATERÁLNÍ VÝMĚNY

Tato kapitola vysvětluje formální strukturu grantových dohod programu Erasmus+, představuje základní informace o způsobech financování a ukazuje různé možnosti, jak organizovat aktivity žáků.

Projekt mobility Erasmus+ vzniká na základě grantové dohody (smlouvy) mezi národní agenturou Erasmus+ a organizací, která o grant požádala a úspěšně prošla výběrovým řízením. Z hlediska financování platí, že prostředky programu Erasmus+ jsou vždy poskytovány škole, která své žáky vysílá do zahraničí (vysílající škola), nikoli škole, která žáky přijímá (hostitelská škola). Formálně to znamená, že všechny mobility žáků probíhají jedním směrem: od vysílající školy, která „vlastní“ projekt, ke škole hostitelské, kterou si vysílající škola sama vybrala.

Na první pohled se tento formát může zdát „neúplný“ – zahrnuje pouze aktivity v jednom směru, i když cílem programu Erasmus+ je právě vzájemná výměna! Neměla by mít hostitelská škola možnost návstěvu opěťovat a vyslat své žáky opačným směrem?

Samozřejmě že ano – a také to možné je. Pravidla programu Erasmus+, která to umožňují, jsou však navržena pro celou Evropu, nikoliv pouze pro jeden konkrétní pár škol.

Pro pochopení této myšlenky si představte, že každá škola s projektem Erasmus+ je součástí rozsáhlé sítě mnoha takových škol po celé Evropě. V této síti je každá škola potenciálním partnerem pro každou jinou. Kdyby byly vysílající a hostitelská škola součástí jediného projektu, tvořily by pevně stanovený pár v rámci projektové smlouvy. Oproti tomu síťová struktura dává školám mnohem větší flexibilitu a neomezené možnosti navazování nových partnerství a spolupráce.

Každá vysílající škola může během trvání projektu své hostitelské partnery kdykoli přidávat, nahrazovat nebo odstraňovat, a to bez nutnosti formální změny projektové smlouvy. Nové kontakty se tak mohou snadno stát partnery projektu a nové nápady mohou být rychle realizovány.

Nejdůležitější je, že tato flexibilita umožňuje školám z různých zemí spojit své projekty a spolupracovat na určitém tématu prostřednictvím obousměrných výměn. Dokonce i školy, které ještě nemají vlastní projekt mobility Erasmus+, se mohou zapojit jako hostitelské školy. Tím získají zkušenosti, které jim v budoucnu pomohou při podávání žádostí o financování.

Když si dvě školy „sednou“, první mobilita může být jen začátek. Může vést k mnohaleté plodné výměně žáků a učitelů, online spolupráci, společným žádostem o jiné typy projektů – a v podstatě k čemukoliv, co vaše kreativita dovolí.

A co víc – neexistuje žádný limit na počet škol, které mohou tímto způsobem spolupracovat! Získáním grantu Erasmus+ se vaše škola stala součástí evropské komunity tisíců škol zapojených do programu Erasmus+. Velikost a rozmanitost této komunity vám nabízí nekonečné možnosti pro hledání nových partnerů a spolupráci na jakémkoliv tématu. Tím postupně budujete mezinárodní síť vaší školy a činíte z programu Erasmus+ nedílnou součást jejích aktivit.

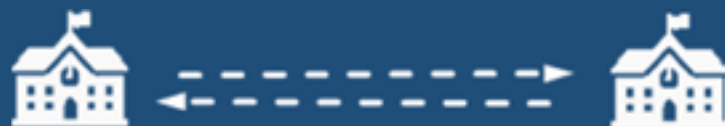
¹ „vedení školy“ je souhrnný pojem pro osoby, které vykonávají řídicí a rozhodovací pravomoci ve škole – v závislosti na zemi a typu školy to mohou být ředitelé, zástupci ředitelů, členové školské rady nebo jiné podobné funkce

Základní model: jednosměrná mobilita

- ✓ Pouze vysílající škola musí mít projekt mobility Erasmus+
- ✓ Nejjednodušší model: vynikající první zkušenost

Bilaterální model: obousměrná mobilita

- ✓ Obě školy musí mít financování z programu Erasmus+ nebo z jiných zdrojů
- ✓ Dobře vyvážený model, který staví partnery na rovnocennou úroveň, umožňuje hlubší spolupráci a je snadno spravovatelný
- ✓ Žáci mohou tvořit tandemy a bydlet v rodinách svých protějšků

Mnohostranný model: neomezené možnosti

- ✓ Všechny vysílající školy musí mít financování z programu Erasmus+ nebo z jiných zdrojů
- ✓ Školy bez financování se mohou zapojit jako hostitelské školy
- ✓ Neexistuje limit počtu škol, které se mohou zapojit

5. STRUKTURA PROJEKTŮ MOBILITY: KOMBINACE RŮZNÝCH AKTIVIT

V předchozí kapitole jsme představili myšlenku projektů mobility, které zahrnují více aktivit a lze je flexibilně upravovat a přizpůsobovat v průběhu realizace. V této kapitole se podíváme podrobněji na to, jak různé aktivity v rámci jednoho projektu kombinovat.

Tato příručka je zaměřena především na individuální mobility žáků, a to jak krátkodobé, tak dlouhodobé. Kromě individuálních mobilit žáků mohou projekty mobility Erasmus+ zahrnovat také skupinové mobility žáků a mobility učitelů a dalších pracovníků ve školství. Všechny tyto typy aktivit je možné v rámci jednoho projektu kombinovat.

Pokud si představíme jednotlivé mobility jako stavební kameny projektu, pak různé formáty aktivit mohou mít různé tvary. Vhodným způsobem jejich skládání můžete dosáhnout nových a zajímavých výsledků. Rozmanitost formátů aktivit Erasmus+ vám umožní realizovat cíle projektu vaší školy kreativním a mnohostranným způsobem.

Níže najdete několik inspirativních nápadů. Tento výčet není kompletní. S rostoucími zkušenostmi jistě vymyslíte vlastní nápady, které překročí rámec této příručky!

Souběžné aktivity: vyslání více žáků do stejné hostitelské školy ve stejnou dobu

Vaše práce na přípravě, sledování a následných krocích může být efektivnější, pokud zorganizujete mobility pro více žáků současně¹. Tímto způsobem lze ve škole vytvořit tzv. „okno mobility“ – konkrétní období v roce, kdy víte, že někteří žáci budou v zahraničí, a můžete se na to připravit lépe, než kdyby odjížděli v různých obdobích.

Pro samotné žáky může být účast spolužáků zdrojem akademické i psychické podpory. Ideálně by se mobility měli zúčastnit dva nebo jen několik žáků stejného věku současně („souběžný pobyt“). Jinak hrozí, že žáci zůstávají ve své vlastní skupině a méně se zapojují do prostředí hostitelské školy a sociálního života v cizí zemi.

Kombinace skupinové a individuální mobility žáků

Skupinová mobilita žáků je obvykle krátkodobá a zaměřuje se na určité téma. V rámci širšího projektu mobility může tato aktivita dobře posloužit před nebo po individuální mobilitě na stejné hostitelské škole.

¹ Existuje velmi důležitý rozdíl mezi souběžnými aktivitami pro individuální žáky a skupinovou mobilitou žáků. V mobilitách individuálních žáků musí každý z účastníků mít vlastní studijní smlouvu, a to i v případě, že několik žáků studuje na stejné hostitelské škole ve stejnou chvíli. Po mobilitě musí každý z účastníků projít individuálním hodnocením a individuálně uznávány musí být i jejich studijní výsledky. Souběžné pobyty jsou praktické a jejich využití v programu Erasmus+ je běžné. Přesto je třeba, aby fakt, že je jejich koordinace pohodlná, nesnižoval jejich kvalitu. Každý z účastníků musí obdržet dostatečnou individuální pozornost jak od vysílající organizace, tak od hostitelské organizace. Pro celou definici skupinové a individuální mobility se prosím podívejte do Erasmus+ Programme Guide. Pro detailní vysvětlení toho, co je studijní smlouva, si prosím přečtete část této příručky, která jí je věnována.

Žák, který byl vybrán (nebo o jeho výběru ještě není rozhodnuto) pro individuální mobilitu, může nejprve školu navštívit v rámci skupinové mobility společně s dalšími žáky a učiteli. Tato skupinová aktivita může proběhnout bezprostředně před individuální mobilitou, nebo s časovým odstupem (což je vhodné, pokud výběrové řízení ještě neskončilo).

Pro učitele může být skupinová aktivita příležitostí sledovat, jak si žák rozumí s vrstevníky z hostitelské školy, jak se adaptuje na nové prostředí a jak zvládá komunikaci v cizím jazyce. Snazší bývá i získání hostitelské rodiny, pokud si žák už vytvořil přátelství při skupinové návštěvě.

Obsahově mohou mít skupinové a individuální aktivity společné téma. Například žák v individuální mobilitě může pokračovat v projektové práci, která navazuje na skupinovou aktivitu. Díky online nástrojům může spolupracovat s žáky z vysílající i hostitelské školy. Podobné propojení je možné i v opačném pořadí – pokud skupinová mobilita navazuje na tu individuální.

Kombinace aktivit žáků a pracovníků škol

Organizace žakovské mobility je společným úsilím vysílající a hostitelské školy. Aby mohly obě školy tuto spolupráci úspěšně rozvíjet, musí mezi nimi vzniknout vzájemné porozumění a důvěra. Mobility pracovníků škol mohou být v tomto ohledu velmi užitečné.

Nejlepší způsob, jakým se může pracovník vaší školy seznámit s organizací a kurikulem hostitelské školy, je absolvování stáže (stínování) nebo výukové činnosti. Získané poznatky a kontakty mohou být později cenným přínosem při přípravě mobilit pro žáky.

Mějte na paměti: mobility pracovníků neslouží výhradně k přípravě jiných aktivit. Podle pravidel musí mít každý pracovník v rámci své mobility definované vlastní vzdělávací cíle. Právě tyto cíle odlišují mobilitu pracovníka od „přípravné návštěvy“ (která je popsána v jiné kapitole této příručky).

Nicméně, je zřejmé, že stáže a výukové pobyty pracovníků na hostitelské škole dobře zapadají do přípravy žakovských mobilit. Například učitel na stáži může provést srovnávací analýzu kurikula obou škol. Tím nejen splní své vlastní vzdělávací cíle, ale také přispěje k cílům celého projektu a pomůže připravit další aktivity.

Zvážit lze i možnost, že žáci i učitelé pobývají ve stejné době na hostitelské škole. Přítomnost učitele z vysílající školy může být uklidňující pro všechny zúčastněné, tedy pro žáky i jejich rodiče. Je však důležité, aby učitel nebyl příliš aktivní a nezasahoval do přirozeného zapojení žáků do prostředí hostitelské školy. Každý žák musí mít přiděleného mentora z hostitelské školy, učitel z vysílající školy tuto roli nemůže zastávat.

Je také důležité rozlišovat mezi učitelem v rámci mobility pracovníků a doprovázející osobou. Učitel má v rámci své mobility vlastní vzdělávací cíle. Naproti tomu doprovázející osoba žádné takové cíle nemá – jejím úkolem je pouze doprovod žáků. Koncept doprovázející osoby je podrobněji vysvětlen v kapitole 12.

6. STÁŽE PRO ŽÁKY VŠEOBECNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Zahraniční škola je nejběžnější a nejjednodušší volbou pro hostování žáků v rámci aktivit mobility. Průvodce programem Erasmus+ však umožňuje jiným typům organizací působit jako hostitelské organizace, pokud se jedná o „stáž“.

Stáž znamená, že se žáci učí pozorováním a plněním úkolů v pracovním prostředí. Žáci se například mohou učit v kulturních institucích (jako jsou muzea, knihovny, divadla nebo kulturní centra), nevládních organizacích a organizacích občanské společnosti, mediálních organizacích, poskytovatelích veřejných služeb, správních institucích nebo ve firmách.

Aby bylo vysvětlení jednoduché, v ostatních kapitolách této příručky hovoříme jednoduše o „hostitelských školách“. Všechny rady v příručce se však vztahují i na stáže, i když nejsou pokaždé výslovně zmíněny.

Hlavní podmínkou pro to, aby neškolská organizace působila jako hostitelská organizace, je, aby mohla žákovi nabídnout vhodnou studijní zkušenost s ohledem na jeho studijní požadavky na vysílající škole. Mezi běžné příklady studijních výsledků, které lze očekávat v rámci stáže, patří zlepšení komunikačních a digitálních dovedností, podnikatelských dovedností, finanční gramotnosti, mediální gramotnosti, aktivního občanství, kulturního povědomí a mezilidských dovedností.

Mobilita může také kombinovat různá studijní prostředí. Například hostitelská škola může působit jako hlavní hostitel, ale žák může část svého studijního času strávit v jiné organizaci, která s hostitelskou školou spolupracuje a poskytuje doplňkovou praktickou studijní zkušenost.

Pedagogové pracující jak ve všeobecném, tak v odborném vzdělávání a přípravě si mohou klást otázku ohledně rozdílu mezi stážemi v těchto dvou oblastech. Obecný koncept je samozřejmě stejný: učení na pracovišti současným absolvováním školení a plněním praktických úkolů. Poté existují dva rozdíly: formální způsobilost a studijní výsledky.

Pokud jde o formální způsobilost, všechny studijní programy ve vaší zemi (s velmi vzácnými výjimkami) budou rozděleny buď na školní vzdělávání, nebo na odborné vzdělávání a přípravu. Na základě programu, do kterého je student zapsán na vysílající škole, bude mít nárok na financování v rámci programu Erasmus+, který se týká školního vzdělávání nebo odborného vzdělávání a přípravy. O třídění odborných a všeobecně vzdělávacích programů rozhodují příslušná ministerstva ve vaší zemi a informace o něm jsou zveřejněny na webových stránkách vaší národní agentury. Pokud vaše škola realizuje více vzdělávacích programů, ujistěte se, že jste dobře informováni o jejich formální klasifikaci v kontextu programu Erasmus+. Vaše národní agentura vám může pomoci vyřešit jakékoli pochybnosti.

Za druhé, pokud jde o výsledky učení, klíčovou otázkou je, jak vzdělávací obsah stáže odpovídá požadavkům učebních osnov žáka na vysílající škole. V odborném vzdělávání a přípravě je to obvykle přímočará záležitost, protože učení na pracovišti je součástí učebních osnov. V obecném vzdělávání tomu tak není, takže vysílající škola a hostitelská organizace musí přijít s potenciálními výsledky učení, které mohou odpovídat požadavkům učebních osnov žáka. Identifikace takových vzdělávacích příleži-

tostí je otázkou kreativity a inovace. Pokud přemýšlíte o částech vašich osnov, které by se daly nejlépe vyučovat „venku ve světě“, pak je stáž pro žáky všeobecného vzdělávání příležitostí, kterou byste mohli prozkoumat.

7. OSOBY A ORGANIZACE ZAPOJENÉ DO AKTIVIT MOBILITY ŽÁKŮ

Hlavními účastníky jsou vysílající škola, hostitelská škola, žák a jeho rodiče nebo zákonní zástupci. Pokud žák během pobytu bydlí v hostitelské rodině, stávají se důležitými aktéry i její členové. Dozor nad projektem vykonává národní agentura. Tato část představuje jednotlivé účastníky a vysvětluje jejich role.

Vysílající strana	Hostitelská strana
• Vysílající škola • Žák a jeho rodiče • Národní agentura	• Hostitelská škola • Hostitelská rodina

Vysílající škola

Vysílající škola je „vlastníkem“ projektu mobility Erasmus+. Znamená to, že podepsala grantovou dohodu s národní agenturou Erasmus+ ve své zemi, přijímá a spravuje finanční prostředky projektu, a na konec podává zprávu o výsledcích agentuře. Vysílající škola nese konečnou odpovědnost za úspěšnou realizaci mobility a hraje hlavní roli v její přípravě.

Vysílající škola vybírá vhodnou hostitelskou školu v zahraničí na základě společných zájmů, věku a profilu žáků a praktických okolností. Společně obě školy připraví tzv. Learning Agreement (smlouvu o učení), ve které stanoví očekávané výstupy mobility a způsoby, jak jich dosáhnout (více informací najdete v kapitolách 14 až 16). Po návratu žáka zpět je vysílající škola odpovědná za uznání výsledků učení a opětovné začlenění žáka do výuky.

Hostitelská škola

Hostitelskou školu vybírá vysílající škola jako partnera pro jednu nebo více mobilit. V rámci Klíčové akce 1 programu Erasmus+ není potřeba žádná zvláštní žádost nebo procedura – hostitelskou školou se může stát každá škola, kterou si škola zapojená do programu Erasmus+ zvolí.

Hlavním úkolem hostitelské školy je přivítat žáka a realizovat vzdělávací program dle učební dohody. Hraje také důležitou roli při sledování a hodnocení vzdělávacích aktivit a podporuje vysílající školu při následných krocích, například při uznávání výsledků učení.

Pokud má vaše škola projekt Erasmus+ a hledáte partnery, nejlepší rada zní: chcete-li najít hostitele, staňte se hostitelem! Nabídka hostování žáků je nejjistější cestou, jak na oplátku zajistit hostování vašich žáků.

Pokud zatím vlastní projekt nemáte, stát se hostitelskou školou je skvělý první krok. Je to nejjednodušší a nejpevněji daný způsob, jak získat zkušenosti před podáním vlastní žádosti. Pokud máte zájem stát se hostitelskou školou, můžete zveřejnit inzerát na platformě pro hledání partnerů Evropské školní vzdělávací platformy: <https://school-education.ec.europa.eu/networking/partner-finding>

Žák a jeho rodiče

Zapojení žáci jsou vybíráni vysílající školou a musí být v této škole oficiálně zapsáni. Jejich rolí je co nejlépe využít zkušenost z programu Erasmus+ s podporou vysílající školy, hostitelské školy, rodičů a učitelů.

Hlavní rolí rodičů (nebo zákonných zástupců) je poskytovat podporu před odjezdem i během pobytu žáka v zahraničí. Jejich role je také právně významná – školy musí zajistit dodržování všech národních předpisů týkajících se souhlasu rodičů a bezpečnosti nezletilých, a to jak ve vysílající, tak v hostitelské zemi. Například: program Erasmus+ nemá nastavenou hranici minimálního věku účastníků, ale v národní legislativě může být takový limit stanoven.

Hostitelské rodiny

Ubytování žáků v hostitelské rodině je jedním z nejběžnějších způsobů, jak jim zajistit bezpečné a podporující prostředí během pobytu.

Pobyt v hostitelské rodině může být klíčovou součástí vzdělávací zkušenosti žáka. Pomáhá s jazykovým rozvojem, ponořením do místní kultury a prostředí, a usnadňuje navazování sociálních kontaktů. Může také předejít pocitu izolace. Dospělí členové hostitelské rodiny mohou žákovi pomoci přizpůsobit se novému prostředí, podporovat ho při plnění úkolů a poskytovat cenné informace a zpětnou vazbu mentorům i rodičům.

Ubytování v hostitelské rodině však není povinné. O způsobu ubytování rozhodují vysílající a hostitelská škola společně, s ohledem na různé faktory – věk žáka, jazykové schopnosti, předchozí zkušenosti s cestováním, plánovanou délku pobytu apod. Téma je podrobněji rozebráno v kapitole 18 „Ubytování a hostitelské rodiny“.

Národní agentura Erasmus+

V každé zemi zapojené do programu Erasmus+ existuje národní agentura, která má na starosti výběr a správu financovaných projektů. Pokud vaše škola získá financování, národní agentura s vámi uzavře smlouvu a poskytne vám grant.

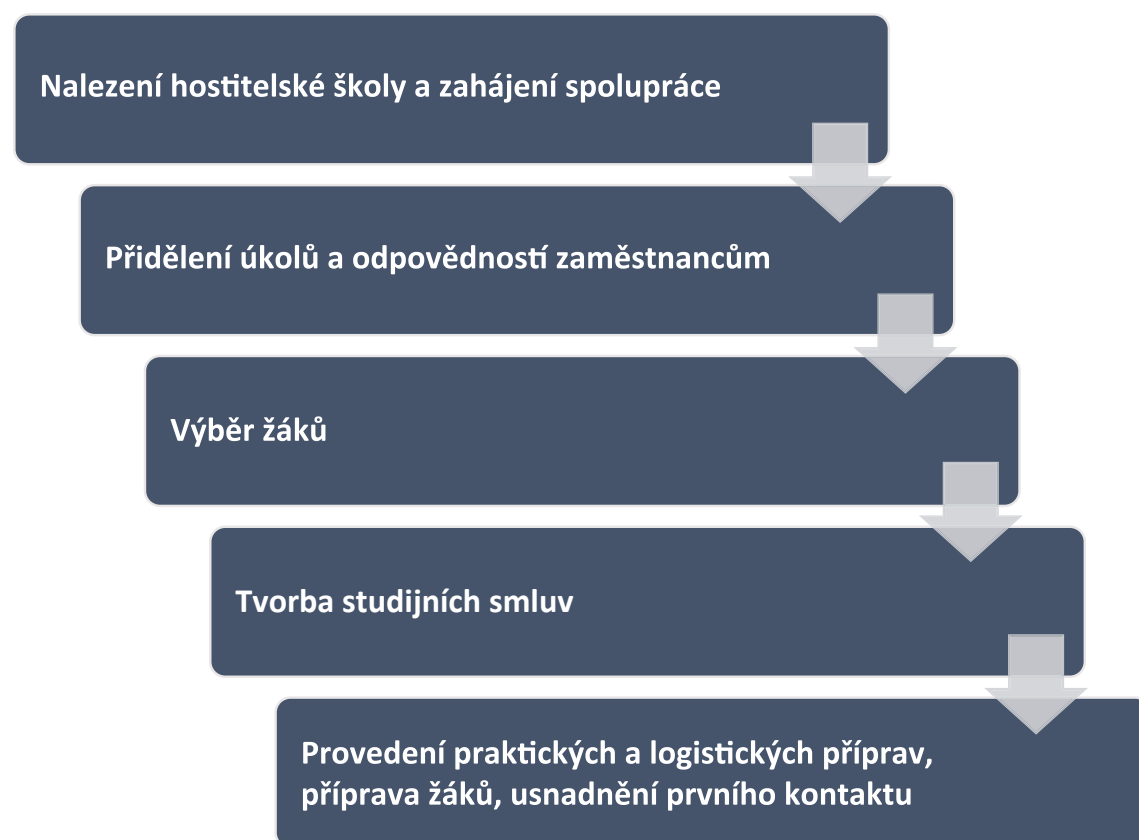
Po celou dobu trvání projektu bude národní agentura vaším hlavním poradcem a dohledovým orgánem. Po skončení projektu od vás obdrží závěrečnou zprávu, ve které popíšete všechny realizované aktivity.

PŘÍPRAVNÁ FÁZE

V obecné rovině, během přípravné fáze začnete nalezením vhodné hostitelské školy v zahraničí, poté vyberete žáky, kteří se zúčastní mobility, vytvoříte pro ně vzdělávací program a připravíte logistiku jejich pobytu v zahraničí. Jejich příjezd do hostitelské země bude znamenat začátek implementační fáze.

Vysílající škola, jakožto organizace řídící projekt mobility Erasmus+ a jeho finanční prostředky, hraje v přípravné fázi hlavní roli. Na začátku je vysílající škola ve skutečnosti jediným aktérem, který shromažďuje všechny ostatní. Z tohoto důvodu jsou pokyny v této části příručky zaměřeny na vysílající školu.

Příprava je nejdůležitější fází každé mobility. Dobrá příprava výrazně usnadní provedení aktivity a následné činnosti. Investice času a úsilí v této fázi je receptem na úspěch.

8. NALEZENÍ HOSTITELSKÝCH ŠKOL PRO VAŠE ŽÁKY

Zahájení hledání vhodných hostitelských škol bude jedním z prvních kroků, které musí vysílající škola podniknout. Nalezení potenciálních hostitelských partnerů může trvat dlouho, zejména pokud pracujete na svém prvním projektu a nemáte stávající kontakty v zahraničí. Proto byste jako vysílající škola měli tento proces zahájit co nejdříve, i když váš projekt Erasmus+ ještě není schválen.

Pokud se hledání partnerů v Evropě zdá obtížné, měli byste vědět, že mnoho dalších škol také hledá někoho, s kým by mohli spolupracovat. Abychom vám pomohli s vzájemným nalezením, Erasmus+ nabízí online nástroj pro vyhledávání partnerů a další možnosti (podrobnosti naleznete na straně 23).

Erasmus+ také nabízí velkou flexibilitu, pokud jde o výběr hostitelských partnerů. Žádosti o projekty Erasmus+ nevyžadují definitivní seznam hostitelských škol, se kterými plánujete spolupracovat. To znamená, že jako vysílající škola můžete své hostitelské partnery kdykoli během projektu přidat nebo změnit.

Počet hostitelských partnerů je také na vás. Všechny své aktivity můžete organizovat se stejnou partnerskou školou nebo můžete spolupracovat s několika partnerskými školami. Mít méně partnerů umožňuje snadnější řízení projektu a je proto obvykle dobrou strategií pro váš první projekt. Jak budete s programem Erasmus+ získávat více zkušeností, pravděpodobně budete chtít začít spolupracovat s více školami a zeměmi. Větší síť partnerů zvýší kvalitu a rozmanitost příležitostí, které můžete svým žákům nabídnout, a přinese to vaší škole více výhod, pokud jde o meziinstitucionální vzdělávání a výměnu nápadů.

Partnerství, která sdílí některé z vašich vlastních cílů a tematických zájmů, vždy usnadní rozvoj společných nápadů a dosažení dobrého pokroku v plnění vašich cílů.

Nalezení partnerských škol, které mají přístup k programu Erasmus+ nebo jiným fondům, je výhodou, protože umožňuje navázat bilaterální nebo multilaterální výměny. Zároveň je velmi cenné spolupracovat se školami, které ještě nemají vlastní finanční prostředky, ale jsou ochotny hostit účastníky. Možná jsou právě na vlastní cestě za statusem školy s programem Erasmus+ a pomoc s jejich začátkem je skvělou investicí do budování vaší sítě Erasmus+.

eTwinning

eTwinning je online komunita škol a učitelů, která nabízí řadu nástrojů pro spolupráci. Je hostována na Evropské platformě školního vzdělávání a je součástí programu Erasmus+. eTwinning zahrnuje příležitosti k neustálému profesnímu rozvoji a možnost setkávání s potenciálními partnery během workshopů, seminářů a online školicích modulů. Umožňuje také školám zřizovat společné virtuální učebny.

Učitelé, kteří se zaregistrují na eTwinningu, jsou ověřováni národní kanceláří eTwinningu, aby se zajistilo, že platforma je bezpečným prostředím s reálnými učiteli a zaměstnanci školy.

Školy účastníci se projektů Erasmus+ se důrazně vyzývají, aby doplnily své prezenční projektové aktivity o online složku eTwinningu. eTwinning je užitečný pro hledání partnerů a jako praktický nástroj ve všech fázích projektu: příprava, realizace a následná činnost.

Jak najít partnerské školy pro vaše mobility?

Evropská platforma školního vzdělávání (ESEP)

Platforma je online místem setkávání, kde můžete najít podobně smýšlející kolegy a budovat si síť kontaktů. Součástí je specializovaný nástroj pro vyhledávání partnerů pro školy v projektech Erasmus+: <https://school-education.ec.europa.eu/networking/partner-finding>

Školící a kooperativní aktivity (TCA)

TCA jsou kontaktní semináře, online akce a další příležitosti k vyhledávání partnerů, které pořádají národní agentury Erasmus+. Pravidelně navštěvujte webové stránky své národní agentury, kde se dozvíte o nadcházejících aktivitách. Celoevropské zveřejnění dostupných TCA naleznete zde: <https://salto-et.net>

Vylepšete svá stávající partnerství

Pokud se nejedná o váš první projekt a již jste spolupracovali se školami v zahraničí, pak může být organizace individuální mobility žáků vynikajícím způsobem, jak tato stávající partnerství posunout na novou úroveň.

Požádejte kolegy o pomoc

Můžete požádat o radu a kontaktovat kolegy z jiných škol ve vašem okolí, o kterých víte, že se aktivně účastní programu Erasmus+ nebo jiného druhu mezinárodní spolupráce.

Kontaktujte školský úřad

Váš místní nebo regionální úřad se již může angažovat v jiných typech přeshraniční spolupráce a jejich kontakty by vám mohly pomoci s identifikací potenciálních partnerských škol.

Platforma pro výsledky projektů Erasmus+

Toto je úložiště všech projektů a výsledků Erasmus+. Umožňuje vám vyhledávat probíhající projekty a akreditované organizace: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects>

9. VYTVOŘENÍ PARTNERSTVÍ MEZI VYSÍLAJÍCÍ A HOSTITELSKOU ŠKOLOU

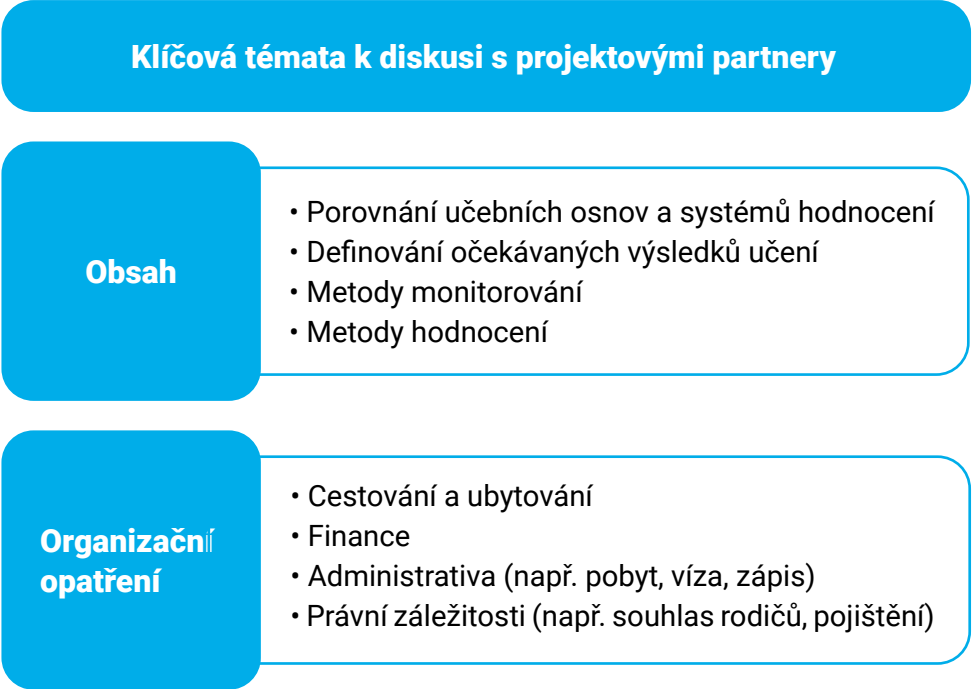
Jakmile najdete potenciálního partnera pro hostování vašich žáků, budou vaše dvě organizace muset investovat čas a práci do vzájemného seznámení se s očekáváními, zájmy, učebními osnovami a řídicími pravidly. Je důležité sdílet co nejvíce informací, abyste mohli připravit obsah aktivit a vyřešit veškeré logistické problémy nebo administrativní postupy, které je třeba dodržovat.

Obě školy by měly, aby mohl být zahájen pravidelný kontakt, nejprve nominovat zaměstnance odpovědné za komunikaci mezi školami v těchto otázkách. Dohoda na klíčových principech vaší spolupráce a jejich sepsání je užitečným způsobem, jak strukturovat partnerství a vyjasnit očekávání na obou stranách.

S vaší partnerskou školou se budete muset dohodnout na řadě různých otázek. Můžeme je rozdělit do dvou širokých kategorií: otázky týkající se obsahu (porovnání učebních osnov, dohoda o očekávaných výsledcích učení, metody monitorování, metody hodnocení atd.) a organizační otázky, včetně cestování, ubytování, financí, administrativních a právních záležitostí.

Abyste zajistili, že všechny tyto aspekty pokryjete správně, měli byste do diskusí s hostitelskou školou zapojit zaměstnance s různými profily. Budete například potřebovat učitele, aby přezkoumali požadavky na kurikulum, ale budete také potřebovat rady a podporu svých administrativních pracovníků. Pokud jde o postupy pro uznávání výsledků učení a právní otázky (jako je ochrana údajů), můžete také potřebovat radu mimo vaši školu, například od dohlížejícího školského orgánu.

I když to v programu Erasmus+ není povinné, důrazně doporučujeme, abyste vypracovali dohodu mezi školami: písemnou dohodu mezi dvěma školami, která definuje rozsah a cíle jejich plánované spolupráce spolu s právy a povinnostmi každého z partnerů.

Dohody mezi školami – často kladené dotazy	
Co je dohoda mezi školami?	Dohoda mezi školami je písemná dohoda mezi dvěma školami, která definuje rozsah a cíle jejich plánované spolupráce spolu s právy a povinnostmi každého z partnerů. Je také známá jako „meziinstitucionální dohoda“ (inter-institutional agreement) nebo „memorandum o porozumění“ (memorandum of understanding).
Jaký je účel dohody mezi školami?	Dohoda zajišťuje závazek na úrovni škol, nezávisle na jakýchkoli budoucích změnách ve vedení nebo zaměstnancích. Formalizuje partnerství, buduje důvěru a činí spolupráci předvídatelnou a dlouhodobou. Umožňuje vám vyhnout se opakující se práci, například standardizací postupů hodnocení a uznávání, které lze poté snadno doplnit do individuálních studijních dohod pro každého žáka.
Jaký obsah by měl být zahrnut?	O obsahu rozhodují obě partnerské školy. Měl by zahrnovat pedagogická a administrativní opatření, která se vztahují na všechny nebo více aktivit. Dohoda může například zahrnovat srovnání systémů hodnocení v obou školách, seznam dokumentů, které je třeba si pro každou aktivitu vyměňovat, ujednání o pravidelných kontaktech atd. Odkaz na standardy kvality programu Erasmus+ by měl být vždy součástí dohody, protože standardy kvality již definují mnoho klíčových práv a povinností vysílající a hostitelské školy.
Kdy aktualizovat dohody mezi školami?	Poté, co si to vyzkoušíte v jedné nebo více aktivitách, můžete aktualizovat svou dohodu mezi školami tak, aby odrážela získané poznatky. Pokud například zkušenosti ukazují, že existují určité požadavky na kurikulum, které vy a váš hostitelský partner můžete automaticky uznat a přenést po mobilitě, můžete toto pozorování formalizovat v dohodě mezi školami. To zkrátí postupy, které budete muset v budoucnu provádět pro každého jednotlivého žáka.
Je to povinné?	Dohoda mezi školami není v programu Erasmus+ povinná. To znamená, že vaše národní agentura ji nebude požadovat jako součást povinné podpůrné dokumentace k vyplacení grantu. Dohoda mezi školami není povinností, ale nástrojem zajištění kvality a preventivní opatření. Nemusíte ji mít, ale pravděpodobně ji chcete mít. Tím, že dohoda stanoví práva a povinnosti obou škol, snižuje riziko, že se ve vašem projektu něco pokazí, a tím vám pomáhá dodržovat další pravidla programu.
Existuje šablona, kterou mohu použít?	Protože dohoda mezi školami není povinná, neexistuje ani povinná šablona. Existují však doporučené evropské a národní šablony. Můžete požádat o pomoc svou národní agenturu.

10. SDÍLENÍ GRANTU ERASMUS+ MEZI VYSÍLAJÍCÍ A HOSTITELSKOU ŠKOLOU

Jak je vysvětleno v kapitole 4 o struktuře projektů mobility Erasmus+, vysílající škola je jedinou, která obdrží grant Erasmus+ na mobilitu žáků. Hostitelská škola však jistě ponese část organizačních nákladů. Proto je nutné, abyste se s hostitelským partnerem dohodli, jak grant Erasmus+ použijete k pokrytí nákladů na straně hostitelské školy. Stejně jako u každého partnerství je klíčem k dlouhé a produktivní spolupráci jasná a spravedlivá dohoda o financích.

Financování z programu Erasmus+ pokrývá náklady na cestovné, ubytování, stravu, jazykové vzdělávání a další výdaje spojené s mobilitou. Podrobná pravidla financování jsou stanovena v Příručce k programu Erasmus+ a měli byste se s nimi seznámit před zahájením jakýchkoli aktivit. Pokud váš hostitelský partner nemá s programem Erasmus+ žádné zkušenosti, je velmi důležité ho o těchto pravidlech a podmínkách informovat.

Mezi různými náklady zahrnuje Erasmus+ obecnou kategorii nazvanou „organizační podpora“. Je vyplácena ve formě fixní částky na žáka. Jeho účelem je pokrýt jakékoli další výdaje, tj. různé administrativní a nečekané náklady, které nejsou zahrnuty v žádné z ostatních standardních kategorií. Průvodce programem Erasmus+ stanoví, že organizační podpora musí být použita k pokrytí organizačních výdajů vysílající i hostitelské školy. Proto se obě školy musí dohodnout, jak budou finanční prostředky použity. Pro sdílení organizační podpory, stejně jako dalších částí grantu Erasmus+, lze uzavřít různá opatření. Vysílající škola může převést část peněz hostitelské škole na výdaje, které jí vzniknou, nebo se obě školy mohou dohodnout, že některé výdaje na straně hostitele hradí přímo vysílající škola. Erasmus+ v tomto ohledu nestanoví žádná omezení, mohou však platit další vnitrostátní pravidla.

Abyste se vyhnuli diskusi o citlivých finančních otázkách během mobility, je důležité je řešit předem vytvořením seznamu očekávaných výdajů a výslovnou dohodou o tom, kdo co zaplatí. To, na čem se dohodnete, by mělo být domluveno písemně, buď v dohodě mezi školami, nebo v jiném dokumentu dle vašeho výběru. To umožní dohodu využít jako referenční bod během realizace aktivit.

11. PŘÍPRAVNÉ NÁVŠTĚVY HOSTITELSKÉ ŠKOLY

V rámci programu Erasmus+ mohou vysílající školy zorganizovat krátkou přípravnou návštěvu hostitelské školy před konáním mobility. Zaměstnanci vysílající školy se návštěvy zúčastní, aby mohli s kolegy na hostitelské straně doladit plány a získat tak první dojem z učebního prostředí, kde žák stráví svou mobilitu.

Přípravné návštěvy nejsou standardní součástí každé mobility. Měli byste ji zorganizovat, pokud má konkrétní účel.

Níže uvedený obrázek znázorňuje některé typické situace, kdy se doporučuje přípravná návštěva. Tento seznam však není kompletní. Příručka k programu Erasmus+ umožňuje přípravnou návštěvu v případě, že zlepší inkluzi, rozsah a kvalitu aktivit projektu.

U mobility, která trvá alespoň jeden měsíc nebo zahrnuje účastníky s omezenými příležitostmi¹, nabízejí pravidla programu Erasmus+ možnost zapojit žáky do přípravné návštěvy spolu s jejich učiteli. Tento včasný kontakt s hostitelskou školou a zemí může žáky uklidnit, umožnit jim navázat první kontakt s budoucími spolužáky a lépe pochopit praktické aspekty jejich pobytu.

Kdy byste měli zorganizovat případnou návštěvu?

Pokud je vaše škola v programu Erasmus+ nová

Při organizaci několika prvních individuálních mobilit žáků

Pro dlouhodobé aktivity (jeden měsíc a více)

U aktivit s žáky s omezenými příležitostmi

Když chcete začít spolupracovat s novým hostitelským partnerem

Když školíte nového člena Erasmus+ týmu vaší školy

¹ Obecná definice účastníků s „omezenými příležitostmi“ je zahrnuta v Erasmus+ Programme Guide. Pokud potřebujete detailní informace o tom, co tento termín znamená v kontextu vašeho státu, obraťte se na Národní agenturu ve vaší zemi.

12. IDENTIFIKACE MENTORŮ A DALŠÍCH ODPOVĚDNÝCH OSOB VE VYSÍLAJÍCÍ A HOSTITELSKÉ ŠKOLE

Organizace mobility je týmový úkol, který zahrnuje vedoucí pracovníky škol (ředitele), učitele a administrativní pracovníky jak ve vysílající, tak v hostitelské škole.

Klíčovým principem rozdělení odpovědností mezi učitele a další zaměstnance je, že zúčastnění žáci musí mít více než jednu dospělou osobu, kterou mohou v případě potřeby požádat o pomoc. Hostitelská škola bude muset pro žáka zřídit každodenní mentoring, ale vysílající škola musí být také zapojena a zajistí, aby byly žákovi během jeho mobility k dispozici kontaktní osoby.

Tato část uvádí hlavní role, které zaměstnanci hrají při přípravě a realizaci aktivit mobility žáků. Před přidělením konkrétních rolí byste měli identifikovat všechny zaměstnance, kteří jsou k dispozici a ochotni se zapojit do aktivit Erasmus+ v té či oné roli. Tímto způsobem si můžete práci rozdělit co nejefektivněji. Pro dosažení nejlepších výsledků je vždy lepší zapojit co nejvíce zaměstnanců.

Vedoucí pracovníci školy

Vedoucí pracovníci školy (ředitel a další vedoucí pracovníci) vysílající školy jsou zodpovědní za celkovou realizaci projektu mobility Erasmus+. Jejich úlohou je dohlížet na to, jak je projekt realizován, což znamená zajistit, aby byly dodržovány standardy kvality Erasmus+ a aby realizované aktivity přispívaly k cílům, které si škola stanovila pro svou účast v programu Erasmus+.

Vedoucí pracovníci vysílající a hostitelské školy jsou také zodpovědní za tvorbu pevného partnerství mezi oběma institucemi a za zastupování svých škol ve všech administrativních postupech, které jsou pro uskutečnění mobility nezbytné.

V případě akreditovaných projektů (vysvětlení akreditovaných projektů viz kapitola 2) se koordinátor školy Erasmu fakticky stává součástí vedoucího týmu projektu, i když jeho formální funkce nezahrnuje manažerské povinnosti.

Mentoři

Standardy kvality Erasmu ukládají povinnost mít mentory pro jednotlivé aktivity mobility žáků. Role mentora je definována ve standardech kvality Erasmu:

Standardy kvality programu Erasmus

Monitorování a mentoring: v případě potřeby na základě formátu mobility musí vysílající a hostitelská organizace určit mentora nebo podobnou klíčovou osobu, která bude účastníka během jeho pobytu v hostitelské organizaci doprovázet a která mu pomůže dosáhnout požadovaných studijních výsledků. Zvláštní pozornost by měla být věnována úvodu a integraci účastníků v hostitelské organizaci a monitorování studijního procesu.

Tato definice je dostatečně široká na to, aby umožnila řadu různých způsobů uplatnění mentoringu v praxi. Minimálně je nutné jmenovat alespoň jednoho mentora na hostitelské škole a jednoho na vysílající škole (jakýsi „mentor na dálku“, který bude sledovat studijní pokrok žáka z domova). Na kterékoli ze škol se mentorské povinnosti mohou podílet dva či více učitelů. Praktické aspekty záleží na rozhodnutí škol na základě preferovaného způsobu práce, počtu a profilu dostupných zaměstnanců, délky pobytu žáka atd.

Mentor na hostitelské škole a jeho protějšek na vysílající škole by měli být v pravidelném kontaktu, aby zajistili co nejlepší studijní výsledky a hladkou reintegraci žáka po jeho návratu do vysílající školy.

Role mentorů je primárně spojena s obsahem: tedy s učebním aspektem mobility. „Učení“ by v této situaci mělo být chápáno široce. Stejně jako akademické učení zahrnuje i učení neformální a osobní rozvoj. V tomto smyslu by mentor měl být také facilitátorem (odborníkem na vedení diskuse, odpovídajícím za její průběh), který pomáhá žákovi začlenit se do každodenního života a společenského života hostitelské školy. Mentorem je obvykle učitel, ale mentory nebo spolu-mentory mohou být i zaměstnanci s jinými rolmi (například specializovaní a pedagogičtí poradci), pokud to v dané situaci dává smysl.

Klíčovým úkolem mentorů na vysílající a hostitelské škole je samozřejmě sledovat akademický pokrok žáka a zajistit, aby byl dodržován vzdělávací program. Mentoři se pravděpodobně také zapojí do procesů hodnocení a uznávání na konci mobility.

Mentorství je proto poměrně náročný úkol. Potenciální mentoři by si měli být vědomi toho, že je s touto činností spojeno určité množství práce navíc, a tuto roli by měli přijmout pouze tehdy, pokud si jsou jisti, že jsou schopni žákovi poskytnout potřebný čas a podporu. Mentoři by měli být otevření a připraveni řešit neakademické aspekty pobytu žáka v hostitelské škole. Většina úkolů mentora vzniká během pobytu žáka, ale důležité úkoly budou vykonávány i před a po výměně. Ostatní učitelé a zaměstnanci by měli být připraveni mentorům v případě potřeby pomoci a poradit s konkrétními úkoly.

Na úrovni obou škol je velmi důležité, aby práce mentorů a dalších zapojených zaměstnanců byla uznávána jako součást jejich pracovní náplně a v souladu s platnými národními právními předpisy (např. prostřednictvím finančního odměňování, kvóty jejich pracovní doby, hodnocení výkonu).

“
Účast na výměnných akcích a práce na dohodách s partnerskými školami výrazně zvýšila mou sebedůvěru jako učitele*ky. Spolupráce s kolegy z hostitelských institucí a dalšími doprovázejícími osobami rozšířila mou profesní síť. Budování těchto kontaktů vedlo k budoucí spolupráci, výměně nápadů a příležitostem k profesnímu rozvoji. Pozorování a účast v odlišném vzdělávacím systému mi poskytly cenné poznatky o metodikách výuky, dynamice ve třídě a interakcích mezi studenty a učiteli. Naučila jsem se nové přístupy, které jsem začlenila do své vlastní pedagogické praxe.

Koordinátor*ka programu Erasmus, Střední škola Bursa Anadolu, Bursa, Turecko

Kontaktní osoby pro administrativní záležitosti a mimořádné události

Kromě mentorů, kteří se budou zabývat především aspekty mobility týkajícími se vzdělávání a osobního rozvoje, standardy kvality programu Erasmus vyžadují, aby školy zajistily kontaktní osoby pro další logistické, administrativní a praktické záležitosti, jakož i pro mimořádné události. Standardy kvality programu Erasmus stanovují následující požadavek:

Standardy kvality programu Erasmus

Podpora během aktivity: účastníci musí mít možnost kdykoli během své mobility požádat o podporu od hostitelské a vysílající organizace a obdržet ji. Před uskutečněním mobility musí být definovány kontaktní osoby v obou organizacích, způsoby kontaktu a protokoly pro případ výjimečných okolností. Všichni účastníci musí být o těchto opatřeních informováni.

Je možné, aby jeden zaměstnanec převzal více než jeden typ role nebo odpovědnosti. Důrazně však doporučujeme, abyste různé úkoly rozložili mezi několik zaměstnanců pracujících společně jako tým. Snížíte tím pracovní zátěž každého člověka a zároveň poskytnete příležitosti k učení většímu počtu vašich zaměstnanců. V důsledku toho si škola jako celek zlepší znalosti o tom, jak pracovat s partnery v jiné zemi, což je důležitý cíl všech projektů mobility Erasmus+. A konečně, rozdělení úkolů mezi různé kolegy zajistí kontinuitu a zabrání případným problémům, pokud se někdo stane nedostupným.

Doprovodné osoby

V případě potřeby poskytuje Erasmus+ finanční prostředky pro „doprovodné osoby“: dospělé osoby, které doprovázejí žáky během jejich mobility nebo její části.

Finanční prostředky Erasmus+ mohou podpořit náklady na doprovázející osoby, pokud je to odůvodněné z hlediska potřeb žáka a kvality činností.

V praxi jsou dva nejtypičtější druhy doprovodu:

- pomoc žákům s omezenými příležitostmi po celou dobu trvání mobility (nebo její velké části v závislosti na potřebách žáka);
- krátký pobyt mentora z vysílající školy na začátku delší mobility, aby se žákovi pomohlo začlenit se do hostitelské školy.

Při využití doprovodných opatření nesete odpovědnost za efektivní využití prostředků Erasmus+. Prostředky vynaložené na doprovod nelze použít na další aktivity v oblasti mobility, proto je důležité mít při nastavování takových opatření jasné odůvodnění. Při podávání zpráv o vašem projektu můžete být požádáni, abyste vysvětlili svá rozpočtová rozhodnutí.

V kontextu zodpovědného rozpočtování by se k oběma výše uvedeným případům mělo přistupovat odlišně.

Žáci s omezenými příležitostmi (např. emocionální zranitelnost, zdravotní postižení apod.) se mohou programu Erasmus+ zúčastnit pouze v případě, že jsou doprovázeni po celou dobu pobytu nebo jeho velkou část. V některých případech může být nutné najmout odborného asistenta, který bude působit jako doprovod. Taková opatření mohou být nákladná, ale slouží účelu začlenění, a proto jsou dobře odůvodněná. Pravidla financování Erasmus+ jsou navržena speciálně pro podporu účasti osob s omezenými příležitostmi. „Podpora inkluze pro účastníky“ je specifický typ grantu, který může pokrýt jakékoliv náklady související s inkluzí se 100% sazbou. Za tímto účelem můžete kdykoli v průběhu projektu požádat o dodatečné finanční prostředky, což znamená, že i když je třeba uhradit velké náklady, nesníží to vaši možnost nabízet příležitost mobility také dalším žákům.

Na rozdíl od inkluze by mělo být doprovázení jako forma podpory integrace využíváno střídměji. V zásadě by měla být organizována pouze v případě, že existuje jasná potřeba dalšího dohledu nebo podpory. Obecně by mělo být omezeno pouze na několik prvních dní delšího pobytu. Tento typ doprovodu by měl být pečlivě vyvážen s cílem podporovat nezávislost a sebedůvěru.

Kdykoli je to možné, doprovázejícími osobami by měli být profesionálové: mentoři, jiní zaměstnanci školy nebo konkrétně najatí asistenti. Výjimečně mohou být doprovázejícími osobami rodiče, kteří pečují o žáka se zdravotním postižením nebo jiným zdravotním stavem, pokud takový přístup doporučí lékař, psycholog nebo jiný odborný lékař.

13. VÝBĚR ŽÁKŮ

Vysílající škola rozhoduje o kritériích a postupech pro výběr žáků, kteří se zúčastní školních aktivit mobility Erasmus+.

Dva hlavní prvky, které je třeba zvážit, jsou vlastní cíle školy (např. konkrétní cílová skupina nebo věková skupina) a obecné zásady programu Erasmus+. Tato kapitola vysvětluje tyto principy a poskytuje několik rad, jak vytvořit svůj vlastní výběrový proces.

Erasmus+ podporuje začlenění a rozmanitost ve všem, co dělá. Tento základní princip se odráží ve standardech kvality Erasmus:

Standardy kvality programu Erasmus

Začlenění a rozmanitost: držitel grantu musí ve všech aspektech svých činností respektovat zásady začlenění a rozmanitosti. Musí také zajistit spravedlivé a rovné podmínky pro všechny účastníky.

Všechny organizace by měly do svých činností aktivně zapojovat účastníky s omezenými příležitostmi. Držitelé grantu by měly za tímto účelem maximálně využívat nástroje a financování, které program poskytuje.

Výběr účastníků: Účastníci musí být vybráni prostřednictvím transparentního, spravedlivého a inkluzivního výběrového řízení.

Zveřejňování a propagace příležitostí Erasmus+ ve vaší škole

Z důvodu transparentnosti a spravedlnosti by plánované aktivity Erasmus+ měly být veřejně oznámeny ve škole a na jejích webových stránkách. Ve vysílající škole byste měli aktivně propagovat možnosti mobility žákům, které nemusí hned napadnout podat žádost, například těm, kteří jsou méně akademicky úspěšní nebo se sociálně-ekonomickým znevýhodněním. Zahrnutí účastníků s omezenými příležitostmi je klíčovým cílem programu a začlenění této myšlenky do vašeho projektu od začátku pomůže zlepšit jeho kvalitu.

Mějte na paměti, že nábor žáků na zahraniční pobyty může být náročný, zvláště pokud plánujete organizovat delší aktivity poprvé. Abyste zajistili pozitivní reakci při informování žáků a rodičů, můžete uspořádat prezentaci bývalých nebo současných účastníků z vaší školy (nebo ze sousední, pokud je to váš první projekt). Zkušenosti z první ruky od vrstevníků mají na žáky největší dopad a mohou hodně přispět k ujištění rodičů o bezpečnosti a výhodách pohybových aktivit.

Klíčová doporučení pro výběrové řízení

Výběrové řízení může být citlivou záležitostí, protože je pravděpodobné, že vzhledem k omezeným místům a finančním prostředkům nedostanou všichni žáci, kteří mají zájem o účast, šanci zúčastnit se programu Erasmus+.

Zde je několik klíčových doporučení, jak zajistit hladký průběh procesu:

- Za výběrové řízení a zejména konečné rozhodnutí by neměla odpovídat jedna osoba, ale více lidí (komise).
- Pravidla výběrového řízení musí být zveřejněna před zahájením výběru. To zahrnuje povinné předpoklady pro účast, cvičení nebo fáze výběru, kritéria a bodové hodnocení (pokud je to relevantní), které budou použity k seřazení kandidátů, dokumenty, které kandidáti musí předložit s přihláškou.
- Klíčové kroky procesu byste měli zdokumentovat písemně. To zahrnuje zveřejnění vyhlášení, příjem žádostí, posouzení žádostí, přípravu žebříčku a rozhodnutí o výběru.
- Musíte odstranit jakoukoli možnost střetu zájmů. Osoby spřízněné s uchazeči o studium se nemohou zúčastnit výběru. Podobně, v případě, že je učitel nebo jiný zaměstnanec požádán o sdílení odborného názoru na žáka, neměli by rozhodovat o výběru tohoto žáka nebo k němu přispívat – názor by měli vyhodnotit a rozhodnout jiní učitelé nebo členové komise. S touto situací se nejčastěji setkávají učitelé podílející se na řízení projektu. Neznamená to, že se nemohou zúčastnit celkového výběrového řízení, ale měli by být vyloučeni z hodnocení uchazečů o studium, pro které poskytli doporučení, hodnocení charakteru nebo podobná stanoviska.
- Pokud můžete, zapojte do své výběrové komise jednoho nebo více lidí mimo vaši školu, abyste zvýšili objektivitu procesu. Můžete zapojit osobu z hostitelské školy – to bude mít pozitivní vedlejší účinek v podobě lepší přípravy hostitelské školy na přijetí vašich žáků. Můžete také zapojit osobu z místního školského úřadu, ze sousední školy nebo jiného externího odborníka s odpovídajícími zkušenostmi. Bývalí účastníci programu Erasmus+ se mohou zúčastnit, pokud mají odpovídající věk.

- Proces výběru můžete zjednodušit, pokud můžete zaručit, že jednodušší formát neovlivní rovné zacházení s uchazeči. Pokud jsou například dostupné finanční prostředky dostatečné na pokrytí všech žáků, kteří se přihlásili, budete potřebovat pouze posouzení základních schopností každého kandidáta zúčastnit se, nikoli bodovaný žebříček.

Definování výběrových kritérií

Pro strukturování výběrového procesu byste měli stanovit soubor výběrových kritérií – prvků, které budou u každého kandidáta hodnoceny. Je dobré kombinovat obecná kritéria (relevantní v jakémkoli kontextu) se specifickými kritérii (relevantními pro váš projekt). Pokud očekáváte, že budete mít mnoho žádostí, můžete kritéria uplatnit ve dvou fázích, přičemž nejprve se posoudí jednodušší prvky, aby se vytvořil užší seznam žádostí, které vstoupí do druhé fáze, kde proběhnou podrobnější analýzy nebo další cvičení. Mít takovou fázi „předvýběru“ pomáhá snížit celkovou pracovní zátěž vašich zaměstnanců. Abyste dospěli k solidnímu rozhodnutí, měli byste zvolit rozmanitou sadu výběrových kritérií. Měli byste se také zamyslet nad způsobem bodování: některá kritéria se nejlépe hodnotí pomocí číselného skóre, zatímco jiná jsou spíše předpoklady, kdy se využívá hodnocení „ano“ nebo „ne“. Pokud jde o numerická skóre lze upravit jejich vliv na celkové skóre pomocí rozřazení jednotlivých kritérií dle jejich důležitosti. Kritéria lze rozřadit pomocí přidělení určité procentuální hodnoty z celkových sta procent.

Celkově byste měli hledat rovnováhu mezi kritérii, která uznávají a odměňují současný výkon, a těmi, která berou v úvahu potenciál růstu. Žáci s vynikajícími studijními výsledky a dobrými znalostmi cizích jazyků si pravděpodobně velmi dobře povedou ve výběru založeném výhradně na výkonu. Přihlášky však můžete obdržet i od žáků, kteří ve své současné situaci ještě nepodávají plný výkon. Pro ně by zkušenost s mobilitou byla životní šance prorazit a osobnostně i akademicky růst. Vzhledem k důrazu, který Erasmus+ klade na začleňování, je pro kvalitu vašeho projektu velmi důležité zajistit, aby účastníci s různými vzdělávacími potřebami byli spravedlivě zohledněni a měli možnost se zúčastnit.

Přizpůsobte proces výběru vašemu kontextu

Existuje mnoho vhodných způsobů, jak nastavit proces výběru. Máte možnost přizpůsobit pravidla výběru podmínkám vašeho projektu, tedy: plánované době trvání aktivit, cílům a struktuře projektu, věku a profilu cílové skupiny žáků, hostitelské +é školy a zemi, počtu účastníků projektu, míře zájmu o projekt atd.

Praktické návrhy v této kapitole jsou nejužitečnější, pokud k účasti pozvete relativně velkou cílovou populaci, např. všichni žáci ve vaší škole určitého věku. V jiných situacích nemusí být některé z těchto návrhů použitelné. Tyto návrhy by měly být používány kreativně a zodpovědně, zároveň však nejsou formálními požadavky. Stejně tomu tak je u zbytku příručky.

Příklad: U některých projektů lze výběr provést i v rámci menší skupiny žáků, kteří byli zapojeni do předchozích projektových aktivit, a jsou tedy obeznámeni s kontextem. To je přijatelné v situacích, kdy by náhlé zvýšení potenciálního počtu účastníků nezapadalo do vašich celkových plánů projektu (zejména pokud je k dispozici velmi málo míst). Přesto zůstává otevřenost a transparentnost prvořadá i pro menší výběr žáků.

14. KRITÉRIA PRO VÝBĚR – PRAKTICKÉ RADY

Prvky ke zvážení	Co byste měli hledat?	Jak sbírat informace a vyhodnocovat je?
Prvky ke zvážení Motivace	Kandidáti z řad žáků, kteří: • Chápou, že mobilita neznamena jen vzrušující osobní zkušenosti, ale také spoustu práce a odpovědnosti. • Prokazují připravenost čelit výzvám nebo obtížným obdobím. • Přemýšlejí o tom, co by chtěli získat z mobility.	Použijte cvičení, které vyžaduje, aby žáci autonomně investovali svůj vlastní čas a úsilí. Motivační dopisy jsou „klasickým“ způsobem, jak toho dosáhnout, jsou však zcela standardní, předvídatelné a poskytují omezené možnosti rozlišení mezi žadateli. Může být více informativní použít cvičení, které nabízí větší variace. Svou motivaci k přihlášení mohou žáci prezentovat například prostřednictvím videa, prezentace, plakátu, představení atd. Můžete také kombinovat více než jeden formát nebo můžete nabídnout více možností a umožnit žákům vybrat jeden nebo dva, které preferují. Tím, že neděláte všechna rozhodnutí za ně, umožníte žákům, aby se vyjadřovali kreativně a podle svých vlastních podmínek, což vám zase poskytne lepší představu o jejich schopnostech, tendencích a motivaci.
Vynalézavost, přizpůsobivost a odolnost vůči stresu	Osobní vlastnosti jako: • Ochota požádat o pomoc a radu ostatní. • Schopnost vypořádat se se změnami, novými situacemi a porušením rutiny. • Schopnost dobře fungovat mimo známý okruh rodiny a přátel. • Kooperace – schopnost spolupracovat s ostatními. • Schopnost vypořádat se se stresem, tlakem a negativními emocemi. • Důvěra ve vlastní silné stránky a povědomí o možných slabínách.	Pohovor je vždy dobrý nápad, a to zejména u dlouhodobých aktivit. Pokud je kandidátů příliš mnoho, můžete nejprve vytvořit užší výběr a poté pohovory provádět pouze s těmito kandidáty. Pro zajištění spravedlnosti je nejlepší vést strukturovaný rozhovor, kde jsou každému žákovi položeny stejné nebo velmi podobné otázky. Používejte otázky, které nastavují fiktivní, ale realistický scénář, který by se mohl stát během mobility. Jsou to otázky typu „Co byste dělali v následující situaci...“. Takové otázky nemají správnou nebo špatnou odpověď, ale jsou navrženy spíše tak, aby daly žákovi příležitost ukázat svůj způsob myšlení. Kromě rozhovoru můžete zvážit i zapojení žáka do mimoškolních aktivit, jako jsou hudební, dramatické, sportovní, zájmové kroužky, dobrovolnictví atd. Chcete-li posoudit prvky, které jsou nejlépe vidět v reálných situacích, můžete požádat o informace učitele žáků, sportovní trenéry a další nebo kvalifikované dospělé, kteří s žáky pravidelně pracují.
Akademické schopnosti	• Solidní celkový akademický výkon s absencí hlavních akademických slabin nebo nedávných problémů, které by se mohly zhoršit v náročnějším vzdělávacím prostředí. • Dostatečná schopnost učit se a používat cizí jazyk (pokud je potřeba)	Použijte studijní záznamy žáka. Chcete-li zvýšit relevanci hodnocení, můžete definovat omezené období, které je třeba vzít v úvahu, a podмноžinu nejdůležitějších předmětů. Otestujte jazykové dovednosti žáků v reálné situaci. Můžete je například nechat vést krátký videohovor s učitelem (nebo žákem) z hostitelské školy.
Potřeby a potenciál žáků k růstu	• Rovnováha mezi předešlým akademickým výkonem a potřebami kandidátů a potenciálem růstu. • Každý žák by měl mít šanci být vybrán, i když ještě není špičkou ve své třídě.	Zeptejte se na odborný názor jednoho nebo více učitelů, kteří mohou nabídnout pohled z první ruky na schopnosti, chování, učební potenciál, schopnost reakce a návyky žáka v prostředí učení. Měli byste posoudit pozitivní vliv, který by mobilita mohla mít na osobní a akademický rozvoj žáka. Aktivita Erasmus+ může být pro některé životní zkušenosti, pro jiné jen další položkou v životopise. Nejlepší projekty jsou ty, které dokážou svým účastníkům vytvořit skutečný rozdíl.
Podpora a spolupráce rodičů	• Rodiče (nebo zákonní zástupci) musí souhlasit s odjezdem jejich dítěte do jiné země a také s tématy širšího projektu, který škola realizuje. • Rodiče musí pochopit, že ke koordinaci mezi nimi, vysílající školou a hostitelskou školou během aktivity může být zapotřebí zvláštního úsilí. • Musí prokázat spolupráci, klid, trpělivost a schopnost vypořádat se se sníženou úrovní kontroly.	Rozhovor s rodiči uchazečů by měl být součástí vašeho výběrového řízení, zejména u dlouhodobých aktivit. Úkol můžete omezit tím, že pozvete pouze rodiče kandidátů z užšího výběru. Využijte příležitosti informovat rodiče, že vstup do jiné země může podléhat specifickým požadavkům, jako je povinné očkování nebo vízové podmínky. Jejich souhlas bude v takových případech nezbytný. Kromě toho můžete požádat rodiče o podpůrné prohlášení. Prohlášení může mít otevřený formát, nebo můžete definovat několik otázek, které chcete, aby se zabývali – například o jejich očekáváních a prioritách. Předdefinování struktury podpůrného prohlášení usnadní rodičům jeho vyplnění a také zjednoduší a zpřehlední porovnávání různých tvrzení. Tento krok může sloužit jako základ pro rozhovor s rodiči.

Největší dopad proběhl u našich studentů se speciálními potřebami. Všichni pocházejí ze znevýhodněných rodin, nikdy předtím necestovali do jiné země a ze začátku byli docela nervózní, ale byli velmi ochotni se přidat.

Viděli jsme obrovskou změnu v jejich chování. Stali se šťastnějšími, zvědavějšími a ochotnějšími zkoušet nové věci, výrazně sebevědomějšími a zručnějšími v každodenních věcech, které považujeme za samozřejmé, ale jinak by je nikdy nezažili, jako je navigace na letišti nebo samostatné objednávání jídla v cizí zemi.

Erasmus koordinátor*ka ve společnosti EEEEEK Kalamatas, Speciální pedagogická střední odborná škola, Akovitika, Řecko

Začlenění žáků s omezenými příležitostmi

Začlenění je jednou z hlavních priorit programu Erasmus+, důležitou v každé fázi vašeho projektu, a zejména při výběru účastníků. Abyste dosáhli inkluzivního výběru, měli byste se vyhnout tomu, aby jeden faktor, jako je akademický úspěch, zastínil všechny ostatní.

Existuje několik mechanismů, které můžete použít k tomu, abyste tomu zabránili:

- Přiřaďte váhu různým kritériím a ujistěte se, že žádné z nich není dominantní nad ostatními.
- Posuďte některé prvky jako jednoduchá kritéria ano/ne. Můžete například stanovit minimální úroveň jazykových znalostí namísto jejich hodnocení na stupnici. Stanovení pouhého minima umožní jiným faktorům rozhodnout o konečném pořadí kandidátů. Tento přístup dává lepší šance žákům, kteří již nevynikají v cizích jazycích, ale jsou vysoce motivovaní a mohli by mít větší prospěch z procvičování svých jazykových dovedností v zahraničí.
- Používejte stratifikovaný výběr: rozdělte kandidáty do dvou nebo více skupin na základě jejich akademického výkonu nebo jiného faktoru, o kterém se domníváte, že by se mohl stát příliš dominantním. Poté použijte ostatní kritéria k výběru nejlepších kandidátů z každé skupiny.
- V případě potřeby použijte kvóty nebo rezervovaná místa. Mohou například pomoci zajistit genderovou vyváženost nebo zaručit zapojení účastníků s omezenými příležitostmi.

Nezapomeňte, že někdy může být nutné učinit výjimky z určitých požadavků, abyste zlepšili inkluzi. To se může týkat administrativních požadavků a praktických způsobů, jakými jsou informace předkládány. Například rodiče žáků ze znevýhodněného prostředí nemusí být schopni poskytnout písemné podpůrné prohlášení. Předem zvažte tyto možné překážky a v případě potřeby nezapomeňte ponechat prostor pro alternativy.

A konečně, mějte na paměti, že Erasmus+ nabízí některé specifické nástroje na podporu inkluze: vyhrazené finanční prostředky na podporu inkluze, možnost požádat o další finanční prostředky na podporu inkluze během projektu, finanční prostředky na doprovodné osoby, přípravu návštěvy a také některé výjimky z pravidel – například pokud jde o minimální dobu pobytu. Tyto možnosti byste měli uvést ve výzvě k podávání přihlášek, abyste se vyhnuli tomu, že se potenciální účastníci rozhodnou nepodat přihlášku z přesvědčení, že by pro ně účast byla příliš obtížná nebo nákladná.

15. DEFINOVÁNÍ OBSAHU A OČEKÁVANÝCH VÝSLEDKŮ MOBILITNÍCH AKTIVIT

Erasmus+ je program podporující aktivity mobility ve vzdělávání, přičemž klíčovým slovem je „učení“. Obsah vzdělávání dává mobilitám programu Erasmus+ podstatu a účel a odlišuje je od pouhé návštěvy cizí země. Požadavek na předem definované očekávané výsledky učení je proto zahrnut do standardů kvality programu Erasmus:

Standardy kvality programu Erasmus

Definice výsledků učení: očekávané výsledky učení během mobility musí být dohodnuty pro každého účastníka nebo skupinu účastníků. Výsledky učení musí být dohodnuty mezi vysílající a hostitelskou organizací, stejně jako mezi účastníkem (v případě individuálních aktivit). Forma dohody bude záviset na typu aktivity)

Při řízení vašeho projektu Erasmus+ v roli vysílající školy bude vaším nejdůležitějším úkolem spolupráce s vaším hostitelským partnerem na přípravě užitečného a realistického vzdělávacího programu pro vaše žáky.

Aby byl vzdělávací program užitečný a realistický, musí být relevantní pro požadavky učebních osnov žáka ve vaší škole. Různé evropské země mají velmi odlišné vzdělávací systémy s vlastní strukturou, učebními osnovami, prioritami a filozofií. To ztěžuje organizaci vzdělávacích aktivit přes hranice. Navzdory těmto rozdílům je však velká část základního obsahu, který se žáci podobného věku v různých zemích učí, velmi podobná. To pomáhá při organizaci aktivit Erasmus+ mezi školami v různých zemích. I když na širší úrovni vždy existují společné body, je k identifikaci přesných podobností a rozdílů mezi konkrétní dvojicí vysílající a hostitelské školy, které chtějí organizovat mobilitu žáků, zapotřebí praktická práce. Proto jsou v rámci Erasmus+ obě školy zodpovědné za porovnání svých učebních osnov a požadavků a za dohodu na vzdělávacím programu, který co nejlépe využije jejich podobnosti a zároveň dokáže tyto rozdíly překlenout.

Konečným cílem této analýzy a výměny je využít vaše závěry k sepsání souboru očekávaných výsledků učení: znalostí, dovedností, kompetencí a postojů, které by si měl každý žák během své mobility osvojit nebo zlepšit.

Po účasti na aktivitách mobility se zlepšují jazykové dovednosti žáků a jejich uplatnění v reálném životě. Pozorovali jsme, že se rozšiřuje škála zájmů žáků, rozvíjí se porozumění principům rovnosti a důležitosti inkluze. Důležité je, že se zvyšuje jejich schopnost převzít odpovědnost. Mladí lidé se stávají vedoucími skupin, kteří jsou schopni vyjádřit svůj názor, převzít odpovědnost a budovat kolegiální vztahy

Ředitel školy na střední škole Zenta Mauriņa Grobiņa, Grobiņa, Lotyšsko

V programu Erasmus+ se dokument, který popisuje studijní výsledky a způsob, jakým jich bude dosaženo v rámci individuální mobility, nazývá „smlouva o učení“ (Learning Agreement). I když se mobility se stejnou hostitelskou školou účastní více žáků současně, každý žák musí mít svou vlastní smlouvu o učení jako osobní záruku kvality¹.

Evropská komise poskytuje standardní šablonu studijních dohod v programu Erasmus+. Nejnovější verzi standardní šablony naleznete na webových stránkách vaší národní agentury Erasmus+ nebo vám ji poskytne na vyžádání.

Pokud se s konceptem takové studijní smlouvy setkáváte poprvé, důrazně doporučujeme, abyste si šablonu stáhli. Jejím prostudováním získáte konkrétní představu o tom, co smlouva o učení obsahuje a jak ji vyplnit.

Vzhledem k rozmanitosti vzdělávacích systémů a kontextů v Evropě lze v případě potřeby použít úpravy nebo alternativy ke standardní šabloně smlouvy o učení. Pokud se domníváte, že standardní šablona není pro vaši situaci nejlepší, měli byste se poradit se svou národní agenturou o možných řešeních.

Co je smlouva o učení (Learning Agreement)?

Smlouva o učení je dokument popisující očekávané studijní výsledky a způsob, jakým jich bude dosaženo v rámci individuální mobility. Vypracovává se před zahájením mobility. Kompletní smlouva o učení obsahuje:

- Seznam a popis očekávaných studijních výsledků žáka;
- Seznam studijních aktivit a úkolů, které žák splní na hostitelské škole;
- Monitorovací, mentorské a podpůrné mechanismy a osoby odpovědné za žáka na vysílající a hostitelské škole;
- Metodu, kritéria a postupy pro hodnocení dosažených studijních výsledků po aktivitě;
- Proces uznávání a dokumentování dosažených studijních výsledků;
- Plán, jak bude žák po aktivitě znovu začleněn do vysílající školy;
- Kontextové a praktické informace, jako je datum zahájení a ukončení aktivity, zda je součástí virtuální složka a studijní program, do kterého je žák aktuálně zapsán na vysílající škole;
- Podpisy zúčastněných stran.

¹ Požadavek na individuální smlouvu o učení je hlavním rozdílem mezi individuální a skupinovou aktivitou, jak je vysvětleno v Příručce k programu Erasmus+ a je na to odkazováno dále, v páté kapitole této příručky.

16. DŮLEŽITOST SMLOUVY O UČENÍ

Smlouva o učení je váš plán pro mobilitu – popisuje, co se bude během aktivity dít, kdo převezme konkrétní úkoly, jaké mají žáci povinnosti, jaké jsou cíle a co bude následovat po aktivitě. Tyto záležitosti jsou příliš důležité na to, aby byly ponechány náhodě a dobré vůli. Je třeba je předem prodiskutovat a závěry zapsat.

Dobře navržená smlouva o učení je receptem na úspěch. Její příprava může být náročným úkolem, ale vyplatí se do ní investovat čas. Pro žáky dobrá smlouva o učení minimalizuje dvojité množství výuky a zároveň množství zameškané látky, kterou bude třeba po mobilitě doplnit. To zase zajistí, že jejich účast v programu Erasmus+ bude pozitivní zkušeností, nikoli dodatečnou zátěží.

Kvalitní smlouva o učení také ulehčí pracovní zátěž mentorů žáků a všech ostatních zúčastněných. Po skončení mobility budou důležité úkoly, jako je hodnocení a uznávání výsledků učení, mnohem snazší, pokud bude smlouva o učení dobře navržena.

Smlouva o učení se uzavírá mezi třemi stranami: vysílající školou, hostitelskou školou a žákem s jeho rodiči. Je to proto, že dohodnuté studijní výsledky musí být:

- slučitelné s požadavky vysílající školy;
- dosažitelné hostitelskou školou s ohledem na obsah jejích osnov a metod výuky;
- relevantní pro studijní potřeby žáka a vhodné s ohledem na jeho schopnosti.

Protože se jedná o písemné dokumenty a není vždy snadné je vytvořit, existuje v některých případech riziko, že smlouvy o učení budou vnímány jako další součást dokumentace Erasmus+. Pravdou je, že ačkoli je v programu Erasmus+ hodně dokumentů, v případě studijních smluv jde o dokument sloužící pouze k zaznamenání výsledků hluboce kreativního a kolaborativního procesu. Tento proces nejen připravuje studijní zkušenost žáků, ale také představuje bohatou studijní zkušenost pro zúčastněné školy. Doladění smluv o učení diskusí o učebních osnovách a výukových postupech s kolegy z hostitelské země je cennou praktickou metodou pro všechny zúčastněné učitele, která je nesmírně prospěšná, jak osobně, tak profesně. Postupem času budou mít tyto nové zkušenosti a dovednosti, které vaši zaměstnanci získají, sílu proměnit vaši školu z „pouhé školy“ na „Erasmus+ školu“, v níž jsou mezinárodní projekty, kontakty a výměny součástí identity a každodenního života školy.

Během přípravy smlouvy o učení slouží diskuse mezi oběma školami, žákem a jeho rodiči k vytvoření důvěry, vzájemného porozumění a realistických očekávání. Mentoři z hostitelské školy se během této části přípravy seznámí s potřebami žáka a zapojení rodičů jim umožní pochopit pravidla a omezení, která musí vysílající a hostitelská škola respektovat. Pro ředitele škol tyto diskuse objasní, jaké povinnosti přebírají a na co musí věnovat velkou pozornost. V tomto smyslu je proces psaní stejně důležitý jako výsledný dokument.

Žádostí o projekt Erasmus+ jste se chopili iniciativy a prokázali svou motivaci poskytovat svým žákům vynikající vzdělání. Pečlivá příprava smlouvy o učení je jejím základem. **V mnoha ohledech je smlouva o učení ztělesněním programu Erasmus+: vzniká na základě spolupráce pedagogů z různých zemí a překlenuje rozdíly s cílem poskytnout svým žákům co nejlepší vzdělání.**

Definování obsahu vzdělání	
Než začnete, shromážděte základní informace o zázemí	Než začnete s přípravou textu, měli byste zorganizovat výměny mezi zaměstnanci vysílající a hostitelské školy, abyste určili klíčové rysy učebních osnov, jasné compatibility a neslučitelnosti, typické metody hodnocení atd. Váš hostitelský partner bude vždy vaším prvním referenčním bodem a nej-spolehlivějším zdrojem informací v procesu vytváření studijní dohody.
Integrujte projektovou práci, deník mobility nebo podobné úkoly	Zařazení projektu, deníku mobility, výzkumného úkolu, tematického vystoupení, eseje nebo jiných podobně konkrétních úkolů do vzdělávacího programu žáka může v mnoha ohledech zlepšit kvalitu aktivity: • podporou osvojování dovedností a kompetencí žáka; • vyplněním mezer ve školním rozvrhu žáka; • vytvořením materiálů, které může žák použít k prezentaci svých zkušeností po návratu do vysílající školy; • propojením různých aktivit vašeho projektu prostřednictvím společného tématu; • umožněním žákovi „odnést si“ práci zpět a nechat si ji uznat pro účely splnění požadavků na vysílající škole. Psaní deníku z mobility je jedním z nejčastějších úkolů, které jsou žákům zadávány v rámci aktivity, protože jim umožňuje lépe zpracovat intenzivní a četné události, které se během jejich pobytu odehrály. Deník lze začít vést před aktivitou a po ní jej rozšířit, aby zahrnoval celý proces, včetně dopadu po aktivitě. Dbejte na to, aby takové úkoly nenutily žáka trávit příliš mnoho času o samotě. Spolupracující úkoly mohou žákovi pomoci se sociálně integrovat a zlepšit jeho jazykové dovednosti.
Myslete nad rámec formálního obsahu školních předmětů	Ujistěte se, že přikládáte odpovídající hodnotu různým formám neformálního a informálního (nezáměrného) učení, které žáci během svého pobytu jistě zažijí. Tyto formy by měly být zahrnuty do studijní smlouvy a uznány jako součást studijních výsledků.
Identifikujte a řešte mezery v požadavcích	Splnění všech požadavků vysílající země na učební osnovy během mobility se v praxi může ukázat jako nemožné. Je důležité tyto mezery předem identifikovat a připravit strategie k jejich překlenutí. Během pobytu na hostitelské škole může být nutné, aby žák souběžně pracoval, aby splnil klíčové požadavky vysílající školy. Tento přístup je přijatelný za předpokladu, že množství práce navíc je přiměřené, žák má podporu svých mentorů a učitelů z obou škol a že tato pracovní zátěž navíc je zahrnuta ve smlouvě o učení.

Získávání rady a podpory	
Využijte zkušenosti a odborné znalosti svých kolegů	Jiné školy ve vašem okolí již mohly realizovat projekty Erasmus+ a kolegové z nich by mohli být cenným zdrojem rad pro vaši vlastní práci. Můžete také vyhledat hostitelské partnery s většími zkušenostmi, než máte vy, abyste mohli těžit z jejich znalostí. Vaše místní, regionální a národní školské orgány mohou být dobrým zdrojem rad a pokynů ohledně kurikulárních nebo administrativních otázek, které by mohly během procesu tvorby návrhu vyvstat.
Využijte zdroje vaší národní agentury	Prozkoumejte webové stránky vaší národní agentury nebo jim pošlete dotaz, abyste zjistili, zda pořádají workshopy pro přípravu studijních smluv. Mohou mít také školicí materiály a vzorové smlouvy, které vám mohou pomoci začít.
Využívejte evropské rámce a informace	Různé rámce EU byly vytvořeny s ohledem na to, že vzdělávací systémy se v jednotlivých zemích liší, takže mohou být v kontextu programu Erasmus+ velmi užitečné. Zde je několik doporučených zdrojů: • Evropský rámec pro klíčové kompetence • Společný evropský referenční rámec pro jazyky • Eurydice (informace o vzdělávacích systémech v Evropě)
Opětovné použití částí předchozích smluv o učení je přijatelné, ale nesmí snižovat kvalitu	Pokud se nejedná o vaši první mobilitu, můžete znovu použít části předchozích smluv o učení, pokud budete respektovat standardy kvality programu Erasmus+. Pokud je kontext podobný, dává smysl použít osvědčený a spolehlivý postup. Nezapomeňte však, že důležitý je proces tvorby smlouvy o učení, nejen konečný výsledek. Příprava smlouvy o učení zahrnuje srovnávací analýzu a sebereflexi, které zajistí dopad a dobré výsledky jak pro žáka, tak pro vaši školu. Tyto kroky by se nikdy neměly přeskočit. Berte vážně požadavek programu Erasmus+, že pro každého žáka musí existovat osobní smlouva o učení. To neznamená, že pokaždé musíte začínat od nuly. I když však vaše předchozí smlouva byla vynikající, vždy je třeba něco upravit nebo doladit. Ve všech případech je třeba obsah prodiskutovat mezi zúčastněným žákem, rodiči a mentory. Smlouva o učení by měla být specifická a vysoce funkční. Pokud bude příliš obecná, bude obtížné uvést její ustanovení do praxe. Nejasná, zkopírovaná ustanovení smlouvy o učení, která nejsou přizpůsobena okolnostem vaší školy nebo žáka, mohou vést k problémům během mobility i po ní, což způsobí, že budete čas jen ztrácet, místo abyste ho šetřili.

Další tipy	
Žáci by měli být seznámeni se svou smlouvou o učení a měli by s ní být spokojeni	Zapojte žáky do přípravy smlouvy o učení. I když je jejich vliv na obsah dohody omezený, měli by mít stále možnost vyjádřit své myšlenky a obavy. To je součástí pedagogické strategie zaměřené na zvýšení jejich pocitu spoluúčasti a sebevědomí. Jasně představy o tom, co budou během svého pobytu v zahraničí dělat a učit se, žáky psychicky připraví na povinnosti, které je čekají.
Zamyslete se nad možností, že některé nebo všechny plánované studijní výsledky nemusí být dosaženy	Aktivita kladou velké nároky jak na žáka, tak na obě zúčastněné školy. Musíte být připraveni na možnost, že tyto nároky mohou být někdy příliš velké, a to i přes maximální úsilí všech zúčastněných. Žák může například zažít nečekaně silnou negativní emocionální reakci na odloučení od rodičů. Jazyková bariéra se může ukázat jako příliš velká, než aby ji žák zvládal denně. V některých případech tyto problémy povedou k předčasnému návratu do vysílající školy. V jiných případech bude mobilita dokončena, ale nebudou dosaženy všechny plánované studijní výsledky. Při sestavování smlouvy o učení byste měli tyto možné situace zvážit. Mentori a rodiče musí být psychicky připraveni rozpoznat a akceptovat, když věci nejdou podle plánu. Diskuse o této možnosti předem pomůže všem ji přijmout jako možnost, což jim následně usnadní vhodnou reakci, pokud nastanou problémy.
Nebojte se změnit plán	Plánování je důležité, ale stejně tak flexibilita a přizpůsobivost. V reálném světě ne všechno jde podle plánu. Plán ve smlouvě o učení lze a měl by být upraven, pokud se objeví nové a lepší studijní příležitosti nebo pokud se některé aspekty ukážou jako příliš obtížné k realizaci. Nejde o problémy, ale o běžné situace. Dobré řízení projektu se přizpůsobuje měnícím se okolnostem a novým informacím. Kromě toho se nejkreativnější nápady často objeví, jakmile aktivita již začne. Smlouva o učení by měla vést k její realizaci, ale nesmí bránit jejímu zlepšování. Co se týče formality, většinu změn lze zdokumentovat na konci mobility, kdy vypracujete závěrečný dokument potvrzující dosažené výsledky žáka. Pokud provedete zásadní změny v původním plánu, můžete zvážit vytvoření nové verze studijní dohody. V obou případech je důležité se ujistit, že všechny strany se změnami souhlasí
Používejte jednoduchý jazyk a buďte konkrétní	Aby byl obsah smlouvy o učení užitečný, musí být praktický. Jazyk v ní použitý by měl být srozumitelný a měl by se zaměřovat na konkrétní cíle, kterým žák rozumí. Srozumitelný, jasný a stručný jazyk také usnadní práci mentorům a učitelům a zjednoduší proces hodnocení po mobilitě. Během pobytu na hostitelské škole může být nutné, aby žák souběžně pracoval, aby splnil klíčové požadavky vysílající školy. Tento přístup je přijatelný za předpokladu, že množství práce navíc je přiměřené, žák má podporu svých mentorů a učitelů z obou škol a že tato pracovní zátěž navíc je zahrnuta ve smlouvě o učení.

18. POJIŠTĚNÍ, BEZPEČNOST NEZLETILÝCH A DALŠÍ PRÁVNÍ POŽADAVKY

Kromě přípravy žáků bude muset vysílající a hostitelská škola spolupracovat na zajištění všech logistických, praktických a právních aspektů.

Standardy kvality programu Erasmus definují následující požadavky:

Standardy kvality programu Erasmus

Praktická opatření: přijímací organizace musí zajistit kvalitu praktických a logistických opatření (cestování, ubytování, žádosti a víza, sociální zabezpečení atd.) Pokud jsou tyto úkoly delegovány na účastníka nebo poskytovatele služeb, přijímací organizace zůstává v konečném důsledku odpovědná za ověření jejich zajištění a kvality.

Zdraví, bezpečnost a dodržování platných předpisů: všechny aktivity musí být organizovány s vysokým standardem bezpečnosti a ochrany zúčastněných a musí dodržovat všechny platné předpisy (například týkající se souhlasu rodičů, minimálního věku účastníků atd.). Držitel grantu musí zajistit, aby jejich účastníci měli odpovídající pojištění, jak je definováno obecnými pravidly programu a platnými předpisy.

Jako vysílající škola byste si měli být vědomi toho, že konečná odpovědnost za splnění těchto požadavků leží ve všech případech na vás, a to i v případě, že praktické záležitosti řeší hostitelská škola nebo poskytovatel služeb. Vaším úkolem je působit jako kontrolor kvality pro všechny ostatní zapojené do projektu. Pokud delegujete nějaké úkoly, měli byste zvážit, jak budete dohlížet na kvalitu realizace, zejména pokud jde o bezpečnost a pohodu vašich žáků.

Vnitrostátní zákony týkající se bezpečnosti nezletilých se v jednotlivých zemích liší a mohou zahrnovat přísná omezení nebo pravidla. Bezpečnost nezletilých není součástí právních pravomocí EU, takže neexistuje žádný společný celoevropský právní rámec, který by bylo možné přímo aplikovat na aktivity Erasmus+. To také znamená, že program Erasmus+ nemá ve vnitrostátních zákonech zemí EU žádný výjimečný právní status. Proto je nezbytné, abyste si při práci s nezletilými osobami prozkoumali a dobře znali své právní povinnosti.

Školy se s dětmi a nezletilými osobami setkávají každý den, takže vaše škola již bude mít v této oblasti určitou úroveň kompetencí. Jako první krok k mapování platných pravidel se proto můžete zeptat svých nejzkušenějších kolegů. Vzdělávací mobilita se samozřejmě bude lišit od běžných školních výletů nebo podobných aktivit, proto byste si v každém případě měli prostudovat písemná pravidla. Během práce na aktivitách Erasmus+ budete shromažďovat a pracovat s osobními údaji, takže je to další právní téma, které je třeba mít na paměti. V těchto a dalších právních aspektech se můžete obrátit na svůj dozorčí orgán a získat informace od všech ostatních škol ve vaší oblasti, které aktivity Erasmus+ absolvovaly.

Pojištění

Všichni žáci účastníci se individuálních vzdělávacích mobilit musí být během svého pobytu v zahraničí pojištěni.

Měli byste zvážit následující typy krytí:

- cestovní pojištění (včetně poškození nebo ztráty zavazadel)
- pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou třetím osobám
- zdravotní pojištění
- pojištění pro případ úrazu, vážného onemocnění a životního pojištění (včetně trvalé nebo dočasné pracovní neschopnosti a repatriace)

Některé z těchto prvků mohou být kryty stávající pojistnou smlouvou vysílající školy, hostitelské školy nebo žáka. Proto byste měli nejprve zjistit stávající pojistné smlouvy, které by se na vás mohly vztahovat. Poté můžete hledat možnosti krytí typů pojištění, které dosud nejsou zahrnuty. Pokud jde o zdravotní pojištění, měli byste se dobře informovat o Evropském průkazu zdravotního pojištění (EHIC), který umožňuje občanům EU využívat zdravotní pojištění své domovské země v jiných zemích EU.

Ujistěte se, že všichni vaši žáci mají při odjezdu průkaz EHIC, a informace o průkazu uveďte v jejich předodjezdovém informačním balíčku. Veškeré podrobnosti, které můžete uvést o postupech pro podávání potenciálních žádostí (kam je podat, jakou dokumentaci připravit atd.), budou obzvláště užitečné pro žáka, jeho mentory a rodiče.

19. UBYTOVÁNÍ A HOSTITELSKÉ RODINY

Z hlediska logistiky aktivit mobility žáků je ubytování jedním z nejdůležitějších rozhodnutí, protože bude mít velký vliv na osobní pohodlí žáka a možnosti socializace během jeho pobytu v hostitelské zemi.

Na typu ubytování byste se měli dohodnout s vaší hostitelskou školou s dostatečným předstihem. Podrobnosti o ubytování musí být žákovi a jeho rodičům známy před odjezdem. Vaše dvě školy by se také měly dohodnout na tom, jak budou hrazeny náklady na ubytování a další denní výdaje (jako je strava a doprava z ubytování do školy). Úlohou hostitelské školy bude ověřit různé možnosti ubytování a připravit další logistické a administrativní detaily v hostitelské zemi. Na druhou stranu, jako příjemce grantu Erasmus+, bude vysílající škola ta, která ponese odpovědnost za finance (viz také „Řešení organizačních nákladů na aktivity mobility“).

V závislosti na možnostech dostupných v hostitelské škole a dohodě uzavřené s vysílající školou může být ubytování zajištěno na koleji, u komerčního poskytovatele (hotel, hostel nebo pronajaté ubytování) nebo v hostitelské rodině. Délka mobility v tomto ohledu hodně určuje. Ubytování žáků v hotelu může být praktickým řešením pro relativně krátké pobyty, zatímco školní koleje a hostitelské rodiny jsou obecně lepší volbou pro delší pobyty, protože vedou k lepší integraci. Žákům může ubytování v rodině pomoci vytěžit ze své zkušenosti více, protože ji učiní poutavější.

Pokud se rozhodnete spolupracovat s hostitelskými rodinami, proces hledání vhodných rodin by měla vést hostitelská škola na základě pokynů vysílající školy ohledně potřebných požadavků a profilu žáků, kteří se programu zúčastní. Předběžný nábor hostitelských rodin by měl začít souběžně s výběrem žáků a poté by měl být dokončen spárováním vybraných žáků s jednou z dostupných hostitelských rodin. Na následujících stránkách naleznete několik praktických rad, jak hostitelské rodiny vyhledávat a pracovat s nimi.

Je velmi důležité zmínit, že zkušenost s programem Erasmus+ promění nejen zúčastněné žáky, ale i jejich rodiče a sourozence. Hostování žáka z Německa u nás doma po dobu tří měsíců bylo úžasným dobrodružstvím, za které jsme vděční a doporučili bychom ho ostatním. Mezi námi a naším výměnným žákem se vytvořilo velmi silné rodinné pouto plné náklonnosti, porozumění a empatie. Stejně tak německá rodina úžasným způsobem přivítala naše dítě ve svém domově. Jsme velmi hrdí na to, že jsme se rozhodli zúčastnit se tohoto fantastického projektu.

**Matka žákyně z IES Las Maretas, Lanzarote, Španělsko,
ve výměně s Hebbelschule Kiel, Německo**

20. SPOLUPRÁCE S HOSTITELSKÝMI RODINAMI – PRAKTICKÉ RADY

Začněte hledat hostitelské rodiny s dostatečným předstihem	Jakmile se s hostitelskou školou dohodnete, že ubytování zajistí hostitelské rodiny, měli byste požádat hostitelskou školu, aby zveřejnila oznámení o hledání rodin ochotných dobrovolně hostit žáky.
Stanovte transparentní požadavky a kontroly	Aby byly splněny bezpečnostní předpisy a ujištění rodiče žáků, musí být proces prověřování hostitelských rodin přísný a dostatečně podrobný. Pravidla pro typ dokumentace a otázek, které můžete (nebo musíte) položit kandidátským rodinám, jsou definována na národní úrovni. Pokud si nejste jisti, je nejlepší požádat o právní pomoc na místní úrovni. Vaše národní agentura vám může sdělit, zda jiné školy ve vaší zemi nebo regionu realizují podobné aktivity a zda by vám mohly poradit s ověřenými postupy. Pokud to národní předpisy umožňují, můžete požádat hostitelské rodiny o předložení konkrétních důkazů, např. nedávného trestního rejstříku členů domácnosti. Všechny tyto požadavky a kontroly by měly být uvedeny ve výzvě k dobrovolným hostitelským rodinám. Prvním bodem žádosti o hostitelské místo by měl být výslovný souhlas žadatelské rodiny s podmínkami, které jste definovali.
Zkontrolujte ubytovací podmínky	Zaměstnanci hostitelské a/nebo vysílající školy by měli navštívit domov potenciální hostitelské rodiny, aby si ověřili, zda je pro žáka vhodný. Žák by měl mít vlastní pokoj, nebo maximálně sdílet pokoj s dítětem podobného věku (a obvykle stejného pohlaví, zejména pokud si to žák nebo jeho rodiče přejí).
Posuďte motivaci hostitelské rodiny a vysvětlte důležitost její role	Kromě formálních požadavků by si hostitelské rodiny měly být vědomy své role v pomoci žákovi, který u nich bydlí, s integrací a učením. Musí být připraveny zacházet s žákem tak, jak by si přály, aby se s jejich vlastním dítětem zacházelo v jiném domově. Během výběrového řízení by hostitelská škola měla věnovat čas podrobnému seznámení kandidátských rodin s těmito povinnostmi a očekáváními. Výběrové řízení by mělo zahrnovat pohovor s dospělými členy hostitelské rodiny, aby se posoudila jejich motivace a schopnost tuto roli plnit. Aby se pohovor usnadnil všem členům domácnosti, může se konat v jejich domě.
Rodiny spolužáků jsou optimální volbou	Kdykoli je to možné, kandidátskými hostitelskými rodinami by měly být rodiny budoucích spolužáků v hostitelské škole. To pomůže budoucím žákům s orientací a integrací v hostitelské zemi a škole.
Pokud je to možné, zařídte obousměrné výměny	Pokud si dvě školy zařizují vzájemné výměny žáků, nejlepším uspořádáním ubytování je obvykle vytvoření „dvojic“ nebo „tandemů“ žáků, kteří zůstanou u rodin toho druhého. Pro usnadnění tohoto přístupu můžete definovat, že dohoda o hostování žáka z partnerské školy je jedním z výběrových kritérií pro vaše vlastní žáky.

	Pro usnadnění tohoto přístupu můžete definovat, že dohoda o hostování žáka z partnerské školy je jedním z výběrových kritérií pro vaše vlastní žáky.
	Pokud se rozhodnete toto pravidlo zavést, mějte na paměti jeho důsledky z hlediska inkluze. Musíte nechat prostor pro výjimky, abyste zajistili, že žáci s omezenými příležitostmi nebudou vyloučeni.
Předem vyberte více rodin, než je počet mobilních žáků, a pořiďte si záložní rodiny	Výběr většího počtu potenciálních hostitelských rodin umožní lepší propojení žáků s rodinami. Také vám to umožní identifikovat náhradní žáky, pokud by některá z hostitelských rodin odstoupila, pokud by žák potřeboval změnit hostitelskou rodinu nebo pokud by se počet žáků, kteří by měli do hostitelské školy docházet, zvýšil.
Bud'te dohazovačem	Jakmile je definován konečný seznam žáků a hostitelských rodin, měli byste se zamyslet nad tím, kteří jsou nejlepšími partnery. Párování by mělo být záměrné, nikoli náhodné. Pokud mezi některým z žáků a hostitelskými rodinami existují stávající vazby (např. přátelství vzniklé v předchozích aktivitách), můžete je k párování použít. Pokud takové zřejmé možnosti neexistují, můžete optimalizovat párování na základě věku vlastních dětí hostitelské rodiny nebo jazykových znalostí členů hostitelské rodiny. K identifikaci společných zájmů mezi dvojicemi žáků můžete také použít krátké dotazníky.
Usnadnění prvního kontaktu	Žák, jeho rodiče a hostitelská rodina by se měli setkat online před zahájením aktivity. Vysílající a hostitelská škola by jim s tímto krokem měly pomoci a nabídnout rady, jaké informace si vyměňovat (např. typické rutiny žáka a hostitelské rodiny, stravovací návyky nebo zvláštní požadavky, domácí mazlíčci, oblečení potřebné v hostitelské zemi atd.). Mluvit o základních domácích pravidlech a společně je stanovit může být velmi užitečné, abyste si předem uvědomili, zda existují nějaké kulturní rozdíly, kterých je třeba si být vědomi a respektovat je.
Informovat hostitelské rodiny o plánech pro případ nouze	Úloha hostitelských rodin v neočekávaných situacích je velmi důležitá. Hostitelská rodina by proto měla být obeznámena s plány pro případ nouze a v případě potřeby by se měla podílet na jejich přípravě, jak je vysvětleno v kapitole příručky „Mimořádné situace a mimořádné události během mobility.“
Uplatňujte spravedlivá a transparentní finanční ujednání	Účast hostitelských rodin je v zásadě dobrovolná a neměly by z hostování žáků generovat zisk. Zároveň lze poskytnout přiměřený příspěvek na stravu a další denní výdaje a z projektového grantu lze uhradit specifické účty, aby se předešlo nepřiměřeným nákladům pro hostitelskou rodinu. Projektový grant lze také použít k tomu, aby žák dostal přiměřenou částku kapesného, na které se dohodl s jeho rodiči.

21. Pro mnoho žáků bude program Erasmus+ prvním delším pobytem v zahraničí, prvním pobytem bez rodičů, PŘÍPRAVA ŽÁKŮ PŘED VÝJEZDEM

Poprvé v životě budou trávit každodenní život komunikací v cizím jazyce a poprvé se setkají s mnoha dalšími věcmi. Komplexní příprava před odjezdem jim pomůže tyto nové situace zvládnout.

Standardy kvality programu Erasmus stanoví následující zásady pro přípravu před odjezdem:

Standardy kvality programu Erasmus

Příprava: účastníci musí být řádně připraveni, pokud jde o praktické, profesní a kulturní aspekty jejich pobytu v hostitelské zemi. Příprava by měla být organizována ve spolupráci s hostitelskou organizací (případně s hostitelskými rodinami)

Praktická a kulturní příprava je pro žáky zásadní (zatímco odborná příprava je relevantnější pro mobilitu zaměstnanců, na kterou se vztahují stejné standardy).

Příprava zahrnuje poskytování informací a zajišťování prvních kontaktů mezi účastníky, mentory a dalšími osobami zapojenými do mobility na vysílající i hostitelské straně.

Vysílající škola by měla v tomto ohledu převzít vedení tým, že strukturuje přípravné opatření a zajistí, aby byla dobře přizpůsobena věku žáka, hostitelské zemi, délce jeho pobytu, plánovaným monitorovacím opatřením atd.

Společně s rodiči žáka by vysílající škola měla připravit a sdílet s hostitelskou školou relevantní informace z výběrového řízení žáka (akademické výsledky, jazykové kompetence, motivace), i nezbytné zdravotní informace (např. léky, alergie, dietní omezení) a další osobní potřeby nebo preference (např. výběr stravy). Je vhodné zapojit žáka, ten si může připravit vlastní úvod v písemné podobě či v podobě videa, v němž hovoří o tématech, jako jsou jeho koníčky, zvyky, cíle nebo obavy týkající se mobility.

Jak je zdůrazněno v kapitolách příručky o studijních smlouvách, obzvláště důležitou součástí přípravy je společné přečtení smlouvy o učení s žákem, aby se ujistil, že rozumí pravidlům, svým právům a povinnostem během pobytu v hostitelské škole.

Úlohou hostitelské školy je sdílet co nejvíce informací o destinaci a usnadnit první kontakty s klíčovými osobami v hostitelské zemi. Zapojením se do příprav před odjezdem budou zaměstnanci hostitelské školy lépe informováni a schopni se připravit na příjezd žáků.

Žáci se mohou také zapojit tím, že si udělají průzkum o své hostitelské zemi a městě, aby si připravili svůj vlastní soubor informací nebo o nich před odjezdem přednesli prezentaci své třídě. Tento druh praktického přístupu je účinnější, než aby si žák zapamatoval informace, které někdo jiný sestavil.

Praktická a kulturní příprava

Žákům a jejich rodičům by měl být k dispozici digitální souhrn informací potřebných pro praktickou a kulturní přípravu v digitální podobě, na které se mohou v případě potřeby obrátit. Praktická a kulturní příprava by měla zahrnovat informace minimálně o:

- hostitelské škole (název, umístění, typ programů, které nabízí, věk žáků ve škole)
- hostitelské rodině, pokud u ní budou ubytováni (členové rodiny, informace o prostoru, který bude žák využívat, stravovací a další návyky, domácí řád, domácí mazlíčci atd.)
- základních rysech vzdělávacího systému hostitelské země (např. systém hodnocení, názvy předmětů, typ zkoušek) a jejich srovnání s vzdělávacím systémem vysílající země
- podmínkách cesty
- ubytování
- školním rozvrhu žáka
- praktických aspektech každodenního dojíždění do školy
- státních svátcích a školních prázdninách (pokud jsou relevantní během pobytu žáka)
- základních službách, které budou žáci potřebovat, jako je přístup k internetu, jídelny, studentské kanceláře, knihovna atd.
- společenských zvyklostech v hostitelské zemi a městě (např. typická jídla)
- klimatu a oblečení, které může být během pobytu potřeba.

Potřeba kulturní přípravy by neměla být podceňována, a to ani v případě zemí, které jsou si geograficky velmi blízké a mají podobnou kulturu. Žák nebude hostitelskou zemi navštěvovat jako turista. Spíše se bude muset integrovat a plnit úkoly v rámci vzdělávacího systému hostitelské země – specifického prostředí s vlastní kulturou. Žák musí především pochopit, že to, co doma považuje za normální a samozřejmé, se může v jiné zemi, škole nebo hostitelské rodině lišit.

Předodjezdová příprava

Strukturovaná předodjezdová příprava je povinnou součástí přípravy na individuální mobilitu žáků delší než měsíc.

Přesná forma povinné předodjezdové přípravy se v jednotlivých zemích liší. Chcete-li získat více informací, kontaktujte svou národní agenturu, jakmile se dozvíte, že budete organizovat dlouhodobou mobilitu žáků. V případě potřeby lze finanční prostředky z programu Erasmus+ použít na pokrytí cestovních nákladů z vaší školy na předodjezdovou přípravu.

Osobní a emocionální příprava

Kromě faktických informací potřebují žáci, kteří opouštějí svou školu a domovskou zemi za účelem mobility, ujištění a pocit spojení s místem, kam se chystají. Proto by příprava každé mobility měla

zahrnovat kontakty mezi žákem a lidmi v hostitelské zemi, včetně jeho mentorů, učitelů, vrstevníků a hostitelské rodiny (pokud u ní budou ubytováni).

K tomuto účelu lze využít online nástroje, jako je eTwinning. Pokud je to pro projekt vhodné, mohou se spolužáci žáka zúčastnit společných virtuálních aktivit se svými budoucími spolužáky na hostitelské straně.

Rodiče, učitelé a další zaměstnanci (např. školní psycholog) by měli žákům pomoci s přípravou diskusí o pozitivních a negativních pocitech, které mohou zažívat před odjezdem a během pobytu v zahraničí. Žáci by měli pochopit, že pocity stesku po domově, nejistoty a další emocionální reakce jsou normální a očekávané. Především by si měli být vědomi toho, že mluvit o negativních pocitech není problém a že požádat o pomoc nebo radu během pobytu v zahraničí je správné a zodpovědné rozhodnutí, kdykoli se cítí nesví ohledně své akademické nebo osobní situace.

Jazyková příprava

Pro žáky pobývající v zemi, kde se používá jiný jazyk než ten, kterým plynne hovoří, je jazyková příprava (a průběžná podpora během jejich pobytu) klíčová.

Vaši vlastní zaměstnanci a zaměstnanci hostitelské školy (a zejména učitelé jazyků) vám jistě budou tou největší oporou, pokud jde o jazykovou přípravu.

Kromě toho Erasmus+ poskytuje také dva druhy jazykové podpory: bezplatnou platformu Online jazykové podpory (OLS) a také vyhrazené finanční prostředky. Zda budete mít přístup k jedné nebo oběma formám podpory, bude záviset na formátu aktivity a požadovaném jazyce a úrovni: podrobná pravidla naleznete v Příručce k programu Erasmus+ a na samotné platformě Online jazykové podpory. Pokud podpora zahrnuje finanční prostředky, můžete je použít k nákupu dalších materiálů a služeb pro výuku jazyků.

Bez ohledu na formát by mělo být učení jazyků vedeno a kontrolováno. Stejně jako u jiných forem přípravy může eTwinning nebo jiné online nástroje umožnit žákovi účastnit se vzdělávacích aktivit se svými budoucími spolužáky na hostitelské straně. Je to vynikající způsob, jak zároveň zahájit jeho jazykovou a sociální integraci. Tandemové učení s „kamarádem“ na straně hostitelské země (např. z hostitelské rodiny, pokud nějaká existuje) je dalším způsobem, jak obohatit přípravnou fázi a usnadnit žákův příjezd.

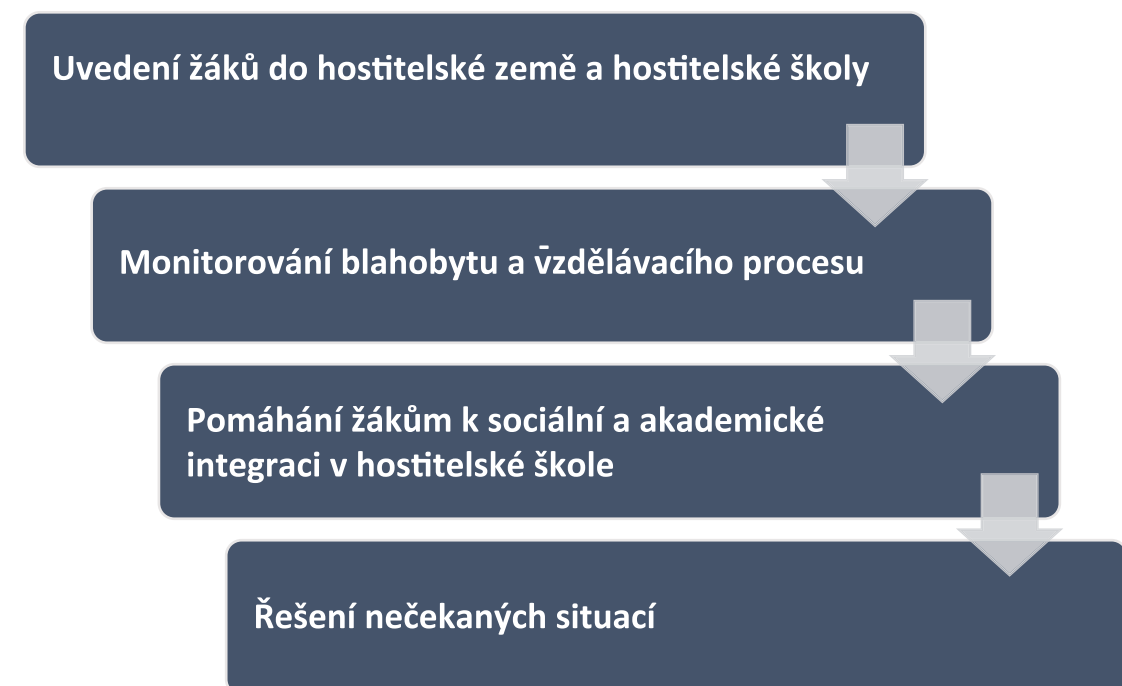
Standardy kvality programu Erasmus

Jazyková podpora: držitel grantu musí zajistit vhodnou jazykovou přípravu adaptovanou na osobnost a vykonávanou činnost účastníků. Držitel grantu by měl, v případě, že to je vhodné, v maximálně možné míře využít nástroje a financování poskytnuté programem právě pro tento účel.

FÁZE IMPLEMENTACE

Fáze implementace začíná v momentě, kdy žák dorazí do hostitelské země a pokrývá období, během něhož se nachází a vzdělává v zahraničí.

Nejdůležitějším úkolem vysílající instituce je v této fázi projektu, z pohledu projektového managementu, pravidelné a proaktivní zjišťování informací o vývoji a průběhu pobytu v hostitelské škole. Vysílající instituce dále musí být dostupná pro žáky a hostitelskou školu, a to zejména v případě, že se vyskytnou neočekávané události.

22. UVEDENÍ ŽÁKA DO HOSTITELSKÉ ZEMŠ A HOSTITELSKÉ ŠKOLY

Cesta do hostitelské země by měla být organizována tak, aby byl zajištěn hladký a pohodlný start do začátku mobility pro všechny zúčastněné.

Proces obeznámení se s hostitelskou zemí by měl začít uvítáním žáka hostitelskou školou hned při jeho příjezdu, v nejlepším případě přímo jeho mentorem. V případě, že se žák dopravuje do hostitelské země sám, měl by být doprovoben na ubytování někým ze zaměstnanectva hostitelské školy. Ti žákovi také vysvětlí, jak bude probíhat jeho následující den. Pokud ubytování poskytuje hostitelská rodina, měli by její členové být při příjezdu přítomni a přispět tak k asistenci u prvních kroků na začátku mobility. Příjezd během víkendu může být dobrým způsobem, jak poskytnout dost prostoru na to, aby si žák mohl zvyknout.

V časovém harmonogramu by mělo být uvedeno adaptační období. První dny (v případě dlouhodobých aktivit dokonce týdny) budou pro studenty velmi intenzivním obdobím, a to díky množství nových věcí, které bude muset zpracovat, a to i díky opuštění vlastních rutin, na které je zvyklý. Plán proto pro počáteční období potřebuje zahrnout dostatek volného času a příležitostí k odpočinku.

Během prvního dne v hostitelské škole by měl mentor žáka doprovázet a ukázat mu areál školy, představit ho učitelskému sboru a zbytku studentstva. Žák by dále měl být obeznámen s lokalitou klíčových míst (skřínky, jídelny, sportovní prostory, knihovna atd.). Mentor je zodpovědný za vypomáhání žákům během integrace do nového školního systému a během řešení problémů, které vyvstanou v průběhu jejich pobytu. Hostitelská škola může také zvolit některé z řad vlastního studentstva do „funkce“ „vrstevnického průvodce“. To může usnadnit „prolomení ledů“ a hladce začít sociální integraci přijíždějícího studenta, čímž bude zamezeno pocitu izolace během kritických prvních dní jeho pobytu.

*Určitě bych opět zvolil*a možnost jet do zahraničí. Naučí vás to spoustu o kultuře a lidech a rozšíří vám to rozhled. Občas je k sólo vycestování, či dokonce jen rozhovoru s cizími lidmi, třeba spoustu odvahy, ale stojí to za to! Lidé ani tolikrát nejsou tolik odlišní od toho, kdo jsme my, a naučí vás spoustu o jejich způsobu života – z čehož jsem si odnesl*a spoustu nových nápadů.*

**Student*ka z Adolf-Schmitthenner-Gymnasium, Neckarbischofsheim, Německo
o výměně v Verkmenntaskóli Austurlands, Neskaupstaður, Island**

23. PODPORA A MONITOROVÁNÍ BĚHEM AKTIVITY

Pro zachování duševní pohody a dobrých studijních výsledků je důležité, aby studenti pociťovali během pobytu v zahraničí podporu i přes to, že jsou daleko od vlastní rodiny a mimo známé prostředí. Vysílající organizace a hostitelská škola mají zodpovědnost za monitorování nejen studijního pokroku, ale i duševní pohody a sociální integrace studenta v hostitelské škole.

Standardy kvality projektů Erasmus identifikují následující požadavky:

Standardy kvality projektu Erasmus

Podpora během aktivity: účastníci musí mít v průběhu své mobility možnost dožadovat se a obdržovat podporu od svých hostitelských a vysílajících organizací. Kontaktní osoby v obou organizacích, způsob komunikace a protokoly v případě výjimečných událostí musí být definovány před začátkem mobility. Všichni účastníci musí být o této domluvě informováni.

Monitoring a mentoring: tam, kde to je relevantní na základě formátu aktivity, musí vysílající a hostitelská organizace identifikovat mentora, či podobnou klíčovou osobu, která bude následovat účastníky během jejich pobytu v hostitelské organizaci, a která jim pomůže dosáhnout požadovaných výsledků ve vzdělání. Zvláštní pozornost by měla být věnována představení a zapojení účastníků do hostitelské organizace a monitorování vzdělávacího procesu.

Jak již bylo řečeno ve standardech kvality, prvním krokem je zajistit, aby žáci věděli, kdo je jejich mentorem v obou školách, kdo je jejich kontaktem pro případ nouze a s kým dalším mohou mluvit, pokud tyto osoby nejsou k dispozici. Dále je důležité pochopit, že monitoring a mentoring jsou proaktivní úkoly a měly by být plánované a strukturované.

Smlouva o učení zahrnuje odstavec o monitoringu, mentoringu a podpůrných uspořádáních. V této části smlouvy by měl být definován harmonogram pravidelného kontaktu mezi žákem a vysílající školou, stejně jako mezi mentory a rodiči. Tato komunikace je typicky zprostředkována přes videohovor.

Pravidelný kontakt mezi žákem a mentorem ve vysílající instituci je způsob, jak monitorovat studijní pokrok a nabídnout mu příležitost promluvit si s někým mimo hostitelskou školu, v případě, že se na ní vyskytnou problémy a dítě je nechce probírat s jejich mentorem na místě.

Žákův harmonogram by měl nabízet spoustu příležitostí k setkávání s mentorem. Ten díky tomu získá dostatek prostoru pro hodnocení pokroku a osobní situace. Mentor dále pozoruje žákovu docházku, známky a jiné výsledky (které byly předem domluvené ve studijní smlouvě, a jejich chování v ohledu na místní školní řád.

Míra podpory, kterou mohou žáci potřebovat se může lišit na základě překážek, které je potkají: problémy s místním jazykem, problémy s integrací do jejich nové třídy, problémy s konkrétním předmětem,

problémy s ubytováním, problematické chování jako je vysoká absence atd. Mentorův úkol je poradit a usnadnit řešení problémů díky informování a koordinaci dalších zaměstnanců školy. Mentor dále zhodnotí, kdy je třeba, aby zasáhla vysílající škola a rodiče.

Během aktivity je třeba, aby mentor pozoroval úroveň stresu u žáka, aby bylo zamezeno přehlcení přílišným množstvím aktivit a povinností. Pokud bude zřejmé, že bylo naplánováno až moc aktivit nebo úkolů, musí být množství práce redukováno, i kdyby to mělo znamenat, že nebude dosaženo výsledků, které byly původně naplánovány. Dobrý mentální stav žáků je tou největší prioritou.

Během dlouhodobých pobytů žáci pravděpodobně obdrží úkoly i od vysílající školy. Takové úkoly by měly být před žáka předkládány postupně a měly by následovat úvodní klidné období, během kterého si žák zvyká. Pokud by nastala situace, že škola naplánovala přespříliš práce, je na mentorovi, aby inicioval přeložení plnění některých úkolů na období po skončení mobility.

Přínosy vzdělávací mobility se projevují díky zapojování se v jiném státě. Proto je důležité, aby žáci v zahraničí netrávili příliš mnoho času prací na úkolech spojených s jejich vysílající institucí. Stejný přístup platí i v případech online doučování, které by mělo být během mobility přerušeno, protože omezuje cenné příležitosti neformálního vzdělávání v destinaci.

Sdílení informací mezi mentory hostitelské a vysílající organizace a rodiči žáků je klíčová během celé implementační fáze. Každá skupina může sledovat pokrok žáka z jiného úhlu pohledu a mohou pomoci ostatním s lepším naplněním jejich role.

V případě, že se vysílající a hostitelská škola rozhodly k ubytování žáka využít hostitelskou rodinu, hraje toto rozhodnutí velkou roli v tom, zda bude studentův pobyt úspěšný, či nikoliv. Hostitelská rodina je ve výjimečné pozici, která může pomoci žákům zpřístupnit místní kulturu a jazyk v neformální a klidné formě. Zároveň musí hostitelští rodiče zajistit vhodné množství rodičovského dozoru a péče. Je samozřejmé, že hostitelská rodina musí být v pravidelném kontaktu s rodiči a mentory žáka.

24. STRATEGIE INTEGRACE A AKTIVITY DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ PROCES

Úspěšná integrace do společenského života v hostitelské škole je důležitá pro celkový zážitek z mobility a zároveň podmiňuje dosažení vytyčených cílů. Zejména u dlouhodobých pobytů je integrace klíčem pro úspěch celé mobility.

Mobilita je pro vysílající i pro hostitelskou školu specifickou situací, musí během ní totiž zajistit více než je jejich běžnou náplní práce. Ku příkladu je důležité zvážit, jak se vyhnout situaci ve které se žák cítí izolován během víkendů či svátků, což běžně mezi pracovní náplň nespadá, ale v rámci projektu Erasmus+ se to do ní řadí.

Integrace je sociální proces, který může být usnadněn, ale ne naplánován. Cílem je udržet rovnováhu mezi tvorbou příležitostí ke společenské integraci a umožněním dětem, aby měly kontrolu nad vlastním časem a zážitky. Osobnost, identita a preference žáka musí být respektovány. Žák se nesmí cítit nucen

k účasti na aktivitách, které mu nejsou komfortní, či které ho nezajímají. Zároveň se nesmí cítit pod neustálým dozorem a kontrolou.

25. STRATEGIE INTEGRACE – PRAKTICKÉ RADY

Respektujte osobnost žáka	Každý člověk je jiný – různí žáci budou lépe reagovat na odlišné typy aktivit a interakcí. Zajistěte, aby Vaše nápady odpovídaly jednotlivým žákům, spíše, než abyste se snažili adaptovat žáky na vaše nápady, či obecná řešení. Měli byste si promluvit s každým z žáků o jejich zájmech, preferencích a motivecích, aby vaše návrhy co nejvíce odpovídaly jejich osobnosti a potřebám.
Využijte mimoškolních a společenských aktivit	Před počátkem mobility by měla hostitelská škola žákovi poskytnout seznam aktivit, kterých se může účastnit. Jde například o seznam sportů, divadlo, debatní kroužek, zájmový klub atd. Poskytnutím informací předem usnadníte žákovi, aby si vybral aktivitu, která se bude hodit do jeho rozvrhu.
Vytvořte „buddy“ systém	Jeden či pár žáků z hostitelské školy se můžou přihlásit jako „buddies“, kteří přijíždějícího studenta provedou po škole a vysvětlí mu její běžný život, představí ho ostatním žákům a budou ho, zejména v prvních dnech mobility, doprovázet.
Zvolte vzdělávací úkoly, které usnadní sociální interakci	Práce na projektu, či jiné kooperativní úkoly, může být skvělým prostředkem, který napomůže přijíždějícímu žákovi k integraci. Práce na projektu vede k interakci s vrstevníky, žáka směřuje a dává mu smysl. Na menší škále jsou jednodušší kooperativní úkoly dobrým způsobem jak „prolomit led“ a začít interagovat s více vrstevníky v hostitelské škole.
Dejte žákovi roli ve vašem projektu Erasmus+	Pokud váš projekt Erasmus+ zahrnuje kolaborativní práci mezi žáky hostitelské a vysílající organizace (např. přes eTwinning), může navštěvující žák zastoupit roli „koordinátora“ mezi vrstevníky obou škol.
Dejte žákovi vůdčí roli během mimoškolní aktivity	V závislosti na délce aktivity a povaze studenta může hostitelská škola zvážit zařazení společenských či mimoškolních aktivit, ve kterých bude žák hrát vedoucí roli. Může to být obvyčejné, jako například tvorba konverzační skupiny s vrstevníky, kteří mají zájem se naučit jazyk svého nového spolužáka. Pokud žák dělá sport, který se na škole nedělá, může se stát „trenérem“ skupiny vrstevníků. Podobný přístup může být aplikován na kterýkoli jiný ze zájmů či dovedností.

26. MIMOŘÁDNÉ OKOLNOSTI A KRIZOVÉ SITUACE BĚHEM MOBILITY

Nečekané události mohou nastat během jakékoli aktivity. Je důležité mít připravený plán v případě, že by tomu tak bylo. Z tohoto důvodu vyžadují standardy kvality projektů Erasmus+ zajištění protokolů pro výjimečné okolnosti, které budou odsouhlaseny před začátkem mobility.

Nouzový stav či krize mohou být definovány jako extrémní situace způsobující vážné narušení mobility a vyžaduje urgentní řešení. Krize by měly být odlišovány od běžných problémů, na které stačí předpřipravené řešení, jelikož nejsou extrémními situacemi, které naopak potřebují řešení urgentní. Problémy jsou běžnou součástí řízení jakékoli aktivity a rovnou neznamenaají krizi, ale znamenají, že musí být monitorovány a postupně řešeny tak, aby se v ni neproměnily.

Nehledě na závažnost problému, musí být respektována a brána vážně perspektiva účastníka. Během pobytu v zahraničí se žáci pohybují mimo své běžné společenské skupiny a mimo emoční podporu, na kterou by se běžně spoléhají. Je vaší odpovědností zajistit dostatečnou podporu, pocit bezpečí a prostoru k řešení problémů. Možnost otevřeně komunikovat je důležitou součástí bezpečnosti žáků.

Po krizi následuje rozhodování, zdali má aktivita pokračovat, či nikoliv. O pokračování, či ukončení projektu rozhoduje vysílající škola, hostitelská škola, žáci a jejich rodiče společně. V každém případě by mělo být respektováno, pokud si žák přeje ukončit mobilitu a vrátit se zpět domů. Během rozhodování by měla být brána v potaz možnost mobilitu pozastavit a následně na ni navázat, což pravidla projektu Erasmus+ povolují.

Národní agentura vysílající instituce má nejlepší podmínky pro poskytnutí rady v případě nouze, jelikož má na starosti grantovou dohodu. V případě, že by problém vyústil v neplánované výdaje, či by program musel být ukončen předčasně, může agentura poskytnout podporu pro řešení finančních a obsahových problémů.

Dle právní terminologie projektu Erasmus+, jsou výjimečné okolnosti, které jsou mimo kontrolu škol, označovány jako *force majeure*, vyšší moc. Pravidla programu jsou v těchto situacích mnohem flexibilnější. Národní agentura vysílající organizace na základě okolností rozhodne o tom, zdali jde o *force majeure*. Krize mohou být děleny do dvou kategorií: osobní krize ovlivňující žáka a externí krize v okolí žáka. Během příprav by měly být zváženy obě okolnosti. Níže jsou představeny některé příklady, přestože tento seznam nelze považovat za kompletní:

Krize mohou být děleny do dvou kategorií: osobní krize ovlivňující žáka a externí krize v okolí žáka. Během příprav by měly být zváženy obě okolnosti. Níže jsou představeny některé příklady, přestože tento seznam nelze považovat za kompletní:

Osobní krize • psychologická krize způsobená problémy s učením, emocemi či socializací • nehody, zranění a jiné zdravotní komplikace • šikana nebo kyberšikana • obtěžování, slovní či fyzické, včetně sexuálního obtěžování • stání se obětí trestného činu • konzumace alkoholu nebo drog, násilné nebo nelegální chování, zatčení policií • konflikt s hostitelskou školou či mentorem • konflikt či jiný vážný problém s hostitelskou rodinou či velký problém s komerčním ubytováním • smrt nebo vážná nemoc rodinného příslušníka • zmizení nebo smrt
Externí krize • přírodní katastrofy • zdravotní krize • bezpečnostní krize jako například povstání či teroristické útoky

27. KRIZOVÝ PROTOKOL

Krizový protokol je popis kroků, které by měly být provedeny během krize. Smysl protokolu je prostý: jasné uvažování během krize je extrémně náročné, proto je vhodné se zamyslet nad pravděpodobnými náročnými situacemi předem, rozhodnout se, co bude v případě, že nastanou, nutné udělat, a sepsat si postup, aby v případě krize nebyly důležité kroky opomenuty.

Protokol by měl být navrhnout jak vysílající, tak hostitelskou školou společně. Způsob, jakým řešíme krize, je mimo jiné otázkou kultury. Z tohoto důvodu je otevřená komunikace od počátku projektu důležitým krokem k budování vzájemné důvěry. Je třeba vědět, co od partnera očekávat během složitých situací a komunikovat svá vlastní očekávání.

Velmi citlivé situace, jako například osobní konflikt, či obtěžování, mohou během mobility také proběhnout. Může také nastat situace, že se všichni neshodnou o vážnosti situace. V těchto případech předpřipravený protokol definující klíčové akce a přiřazující jasné odpovědnosti může být klíčovým rozdílem mezi produktivním řešením a konfliktem.

Protokol může být rozdělen na části v závislosti na typ a důsledek krize. Musí obsahovat klíčové informace nepostradatelné k jeho implementaci (např. kontaktní informace o lidech či službách, které mohou být kontaktovány). Také je třeba vzít v potaz finanční aspekt: pokud v důsledku krize vznikne neplánovaný výdaj, co bude okamžitým (s největší pravděpodobností dočasným) zdrojem financí, a co bude eventuálním závěrečným zdrojem (např. pojistné plnění).

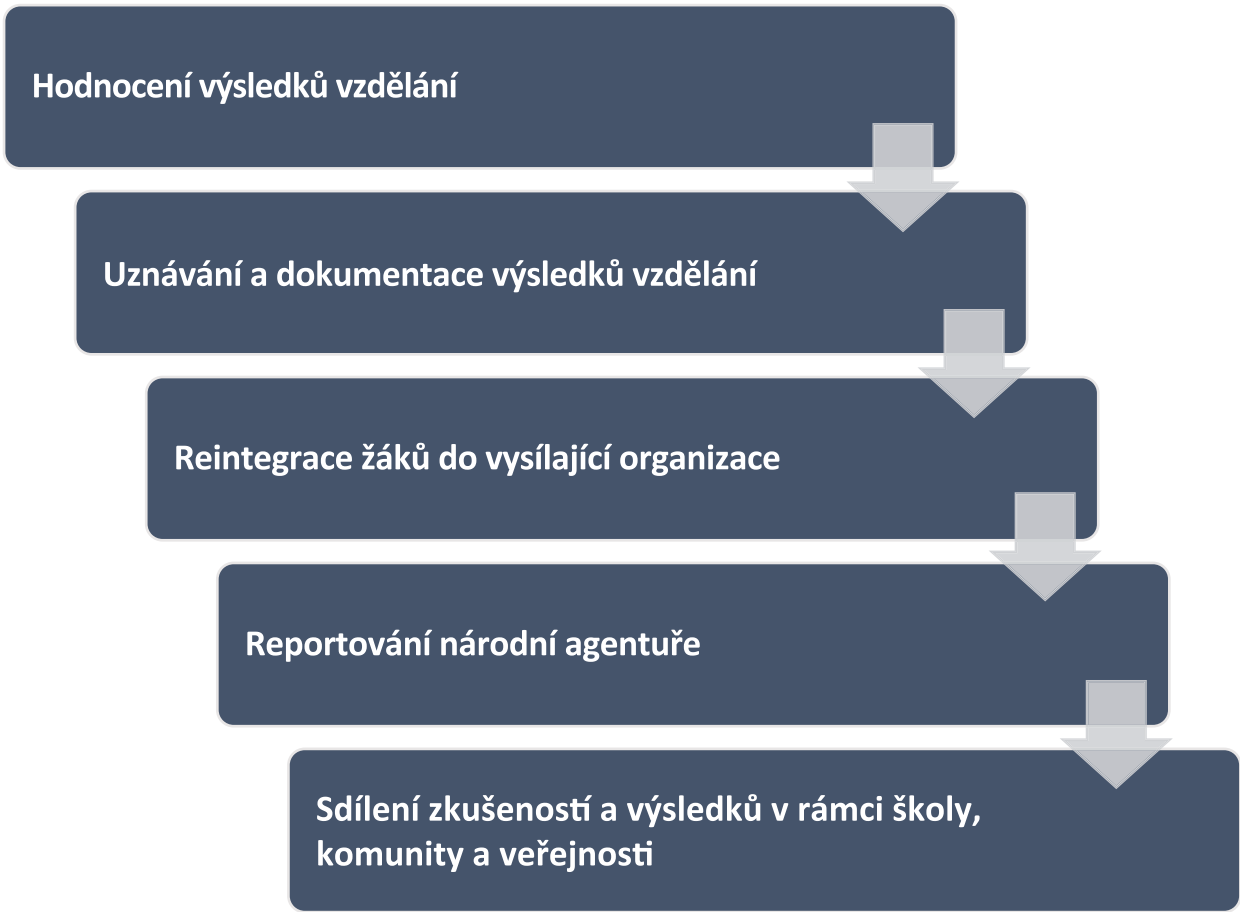
Jak již bylo vysvětleno v části „Kontaktní osoby pro administrativní záležitosti a mimořádné události“, kontaktní osoby pro případ nouze musí být určeny u obou škol a musí být komunikovány s žactvem, jejich rodiči a hostitelskou rodinou (pokud je součástí projektu).

Krizový protokol: kroky, které je třeba podniknout za jakékoli nouze

Jmenujte koordinátora	Jakákoli krize vyžaduje rychlou a koordinovanou reakci. Pokud však problém řeší příliš mnoho lidí, hrozí, že jednotlivé přístupy nebudou propojené, efektivní, a že budou v rozporu a přehlédnou klíčové kroky. Váš krizový protokol by měl zahrnovat jednu, maximálně dvě osoby, které budou mít na starosti řešení krizových situací. Koordinátorem krizové situace může být ředitel školy, či osoba se specifickou expertízou pro konkrétní situaci (např. psycholog). Pro případy, že primární kontaktní osoba pro krizovou situaci není dostupná, je třeba jmenovat jejího zástupce.
Identifikujte další lidi, které je třeba zapojit	Koordinátor nesmí nikdy pracovat sám. Ostatní lidé s relevantní pozicí, expertízou a zodpovědností by měli být ustanoveni v protokolu, spolu s jejich specifickými rolemi a schopnostmi. V případě krize vytvoří kolem koordinátora tým. Pokud by povaha krize vyžadovala komunikaci s médii (v obou zemích) a veřejností, bude třeba určit mluvčího.
Rozeznajte fakta a ohodnotte závažnost situace	Pokud se zdá, že může nastat krize, je prvním krokem shromáždit a zhodnotit náznaky, které k ní vedou tak, aby mohly být učiněny vhodné kroky a aby byly sdíleny správné informace. Váš protokol by měl zahrnout tento analytický krok, aby rozhodnutí o tom, zdali se jedná o krizi, proběhlo strukturovaně, racionálně a informovaně, místo toho, aby vzniklo na základě paniky. V tuto chvíli by také měla být ohodnocena a explicitně stanovena vážnost krize, aby všichni měli správnou představu o okolnostech.
Kontaktujte profesionály a relevantní služby	Váš protokol by měl zahrnout seznam potenciálně relevantních externích kontaktů: zdravotní služby, policie, ambasáda vysílající země, Národní agenturu jak hostitelské, tak vysílající země, pojišťovny, a kterékoli další osoby, na které si vzpomenete.
Dokumentujte událost	Jakmile bude krize vyřešena, měly by být události, fakta a dopad písemně dokumentovány. Písemná zpráva může být třeba pro pojištění, právní úkony, kontrolu národní agenturou, či jiné administrativní procedury. V protokolu by také měla být zaznamenána očekávaná struktura a jakékoli jiné specifické požadavky pro zprávu (např. ty, které jsou definované vaším pojištěním) V závislosti na okolnostech by si měly sepsání zprávy vzít na starosti hostitelská či vysílající škola. Druhá škola se musí na sepsání podílet. Žák a jeho rodiče musí dostat zprávu ke kontrole a k případným námitkám.

FÁZE NÁSLEDNÝCH KROKŮ

Tato fáze začíná během dokončování posledních úkolů v hostitelské škole a návratu do vysílající země. Díky studijní smlouvě, by již měly být známy kroky, které podnikne vysílající i hostitelská škola. Vaším hlavním úkolem bude je následovat a zajistit, že bude návrat žactva do vaší školy strukturovaný a pohodlný.

28. HODNOCENÍ VZDĚLÁVACÍCH VÝSLEDKŮ

Hodnocení studijních výsledků většinou probíhá během posledních pár dní pobytu na hostitelské škole a občas pokračuje po návratu do hostitelské školy.

Ohledně hodnocení má projekt Erasmus+ tyto požadavky:

Standardy kvality projektu Erasmus

Hodnocení výsledků vzdělávání: výsledky vzdělávání a další benefity pro účastníky by měly být systematicky hodnoceny. Výsledky hodnocení by měly být analyzovány a využívány pro zlepšení budoucích aktivit.

Prvním krokem by mělo být sesbírání výsledků hodnocení, které proběhly během pobytu v zahraničí. Sběr je následně třeba sdílet s učitelstvem konkrétních předmětů na vysílající škole a zahrnout je do závěrečného hodnocení. To pomůže vyhnout se dvojení práce jak pro žáky, tak pro učitele.

Aby bylo do hodnocení zahrnuto jak formální (akademické), tak neformální vzdělání, je třeba do hodnocení zahrnout více než jeden typ cvičení. Mezi příklady vhodných cvičení patří studentská prezentace, hodnocení projektové práce, psané eseje či testy, zpráva od mentora, rozhovor s mentorem a další kvalifikovanou osobou, či sebehodnocení (které může být cenným pedagogickým cvičením).

Závěrem je také zmíněna potřeba zpětné vazby k hodnocení, aby bylo umožněno zlepšit aktivity do budoucna. Jako příjemce grantu Erasmus+ je pravděpodobné, že bude v budoucnosti vysílající škola řídit více aktivit a měla by se proto učit z každé zkušenosti. Dobrým způsobem, jak pracovat s tímto požadavkem, je po uběhnutí konkrétního množství aktivit zorganizovat společné sezení určené k reflexi. Žáci, mentoři a další účastníci na projektu se mohou zapojit do tohoto cvičení, ohodnotit své výsledky a identifikovat, co může být zlepšeno. Zapojení hostitelské školy může být velmi užitečné, zvláště v případě, že škola pravidelně pracuje se stejnými partnerskými školami.

29. UZNÁNÍ A DOKUMENTACE VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Uznání výsledků vzdělávání je proces, který dává oficiální status znalostem, dovednostem a schopnostem získaným během mobility.

Povinnost uznat výsledky vzdělávání žáků, kteří se vrací z mobility je nařízena ve Standardech kvality projektu Erasmus.

Standardy kvality projektu Erasmus

Uznání výsledků vzdělávání: výsledky formálního, informálního a neformálního vzdělávání, které byly dosaženy během mobility musí být vhodně uznány ve vysílající organizaci. Pro uznávání by měly být využity dostupné evropské a národní nástroje.

Prvním krokem by mělo být sesbírání výsledků hodnocení, které proběhly během pobytu v zahraničí. Sběr je následně třeba sdílet s učitelstvem konkrétních předmětů na vysílající škole a zahrnout je do závěrečného hodnocení. To pomůže vyhnout se dvojení práce jak pro žáky, tak pro učitele.

Aby bylo do hodnocení zahrnuto jak formální (akademické), tak neformální vzdělání, je třeba do hodnocení zahrnout více než jeden typ cvičení. Mezi příklady vhodných cvičení patří studentská prezentace, hodnocení projektové práce, psané eseje či testy, zpráva od mentora, rozhovor s mentorem a další kvalifikovanou osobou, či sebehodnocení (které může být cenným pedagogickým cvičením).

Závěrem je také zmíněna potřeba zpětné vazby k hodnocení, aby bylo umožněno zlepšit aktivity do budoucna. Jako příjemce grantu Erasmus+ je pravděpodobné, že bude v budoucnosti vysílající škola řídit více aktivit a měla by se proto učit z každé zkušenosti. Dobrým způsobem, jak pracovat s tímto požadavkem, je po uběhnutí konkrétního množství aktivit zorganizovat společné sezení určené k reflexi. Žáci, mentoři a další účastníci na projektu se mohou zapojit do tohoto cvičení, ohodnotit své výsledky a identifikovat, co může být zlepšeno. Zapojení hostitelské školy může být velmi užitečné, zvláště v případě, že škola pravidelně pracuje se stejnými partnerskými školami.

30. REINTEGRACE DO VYSÍLAJÍCÍ ŠKOLY

Jakmile se žák vrátí do vysílající školy, bude potřebovat čas se znovu zorientovat, zejména pokud jeho mobilita v zahraničí trvala delší dobu. Tento proces by neměl být spontánní. Musí být veden a promyšlen. Je zodpovědností vysílající instituce, aby připravila a umožnila reintegraci, jak co se týče akademických požadavků, tak co se týče mentálního zdraví.

Efektivní reintegrace demonstruje ostatním žákům a rodičům, že mezinárodní a zahraniční výměny jsou zásadní součástí školství a že žáci, kteří se účastní na projektu Erasmus+, obdrží podporu, kterou potřebují.

Reintegrace zahrnuje analyzování a zapojování výsledků studentské práce v zahraničí do kontextu vzdělávacího plánu vysílající instituce. Klíčové kroky by měly být zahrnuty do studijní smlouvy, a poté uvedeny do praxe během implementace a finalizovány během této fáze projektu. Mentor ve vysílající škole by měl mít tento úkol na starost a měl by být podpořen dalším učitelstvem.

Dobře připravená a dobře provedená mobilita by měla vyústit v hladkou reintegraci žáka do vysílající instituce s minimální pracovní zátěží a stresem. Jasným znakem špatné přípravy je, pokud je po žákovi požadováno, aby seděl u obsáhlého testu pokrývajícího měsíce učiva ve skoro všech předmětech, a to zejména v případě dlouhodobých mobilit. Tomu by mělo být zamezeno za jakékoli situace, jelikož to může negovat pozitivní efekty mobility a snížit tak zájem o mobility u ostatních žáků ve škole. V mnoha státech jsou požadavky na dodržení vzdělávacího plánu velmi striktní a školy nemusí mít prostředky k tomu, aby je ovlivnily, je však klíčové, aby se udělalo vše pro to, aby byla redukována a řízena práce pro navracející se žáky, stejně jako aby byl zmírněn psychologický tlak, který situace může vyvolat.

Nelze více zdůraznit, jak moc je důležité řešit tuto problematiku předem během příprav smlouvy o učení. Nejlepším způsobem, jak se vyhnout konfliktu, zklamání a dvakrát tak velkému množství práce, je připravit si a sepsat detailní plán a vyjasnit si očekávání všech zúčastněných. Jak již bylo zmíněno v kapitole ohledně způsobu, jak připravit smlouvu o učení, shromáždění a sepsání požadavků k plnění všech předmětů ve vysílající škole před samotným odjezdem na mobilitu zamezí stresu a zmatení při návratu zpět. Pokud vyučující jasně sepíší svá očekávání pro plnění svých předmětů, neměly by se po návratu objevit nové požadavky.

Sjednání požadavků vzdělávacích plánů dvou rozdílných zemí je složité, proto není vždy možné vyhnout se práci navíc. Pokud takováto situace nastane, musí mentor a ostatní vyučující vysílající školy řídit a strukturovat tuto práci navíc. Nesmí nastat situace, že tento problém bude muset žák řešit sám.

31. REINTEGRACE DO VYSÍLAJÍCÍ ŠKOLY – PRAKTICKÉ RADY

Naplánujte integraci před začátkem aktivity	Klíčové požadavky a očekávané množství práce musí být určeny během příprav a zahrnuty do smlouvy o učení. Harmonogram školního roku je předvídatelný a zahrnuje období, která jsou známá pro hektické množství práce. Zvolte si počáteční a závěrečné datum tak, aby se studenti nevraceli během kritického zkouškového období.
Vedte	Ředitel vysílající školy je klíčovou postavou procesu reintegrace. Musí projekt aktivně podporovat a ukázat tak, že mobilita neovlivňuje pouze jednoho žáka, ale je součástí projektu celé školy. Hlavní zodpovědností ředitele je zajistit, že učitelé aktivně kooperují s mentorem studenta a jsou flexibilní v otázce požadavků a plánování.
Reintegrace musí proběhnout na úrovni školy, ne na úrovni jednotlivých předmětů	Všichni učitelé vysílající školy musí být srozuměni s tím, že nemohou jednat samostatně, či přidat nové požadavky nad rámec toho, co bylo naplánováno před odjezdem. Učitelé musí pracovat jako tým, aby podpořili studenta i jeho mentora.
Nečekejte na konec aktivity	Během pobytu v zahraničí by měl mentor z vysílající školy pro studenta shromážďovat informace od jednotlivých učitelů (např. data klíčových zkoušek) a předat je studentovi, aby se mohl lépe připravit. Tímto způsobem může mentor okamžitě zasáhnout v případě, že by docházelo ke kumulaci příliš mnoha požadavků v blízké době po návratu.
Kontrolujte množství práce v průběhu reintegrace a vyhněte se násobení práce v rámci předmětu	Hustá a duplikovaná práce je nejpravděpodobnějším rizikem během návratu studenta. Hodnocení výsledků vzdělávání, které probíhá na konci aktivity by mělo sloužit k „proškrtávání“ všeho, co už bylo testováno. Mentor žáka na vysílající škole koordinuje „přesun“ výsledků z hostitelské školy do vysílající školy informováním učitelů jednotlivých předmětů o výsledcích.
Zůstaňte v kontaktu s hostitelskou školou	Během procházení výsledků vzdělávání mohou mít učitelé vysílající školy jisté dotazy či pochybnosti. K tomu, aby byly jejich dotazy zodpovězeny, musí stále během průběhu reintegrace probíhat komunikace s hostitelskou školou. Mentori z obou škol by měli pracovat na zprostředkování této komunikace.
Ujasněte si priority	Je zodpovědností vysílající školy, aby určila ty nejdůležitější požadavky, které student musí splnit během svého návratu. Mentor by měl dle domluvy s jednotlivými učiteli vytvořit seznam úkolů, které je třeba splnit, a poradit studentovi, jak nejlépe investovat vlastní čas a práci.
Pracovní flexibilita	Úkoly nesmí bránit reintegraci. Pokud je třeba data jistých zkoušek přesunout, či je třeba zajistit dodatečné zkoušky, učiňte tak.

32. POŽADAVKY NA ZPRÁVY OD VRACEJÍCÍCH SE ŽÁKŮ A VYSÍLAJÍCÍ ŠKOLY

K reportování mobility projektu Erasmus+ jsou využívány speciální online nástroje, do kterých musí být koordinátoři vysílající organizace zaznamenat informace o každé individuální aktivitě, která proběhla jako součást projektu.

Dodatečně je po dokončení mobility třeba, aby žáci vyplnili závěrečný dotazník – známý v Erasmus+ projektech jako „zpráva účastníka“ (Participant Report).

Vyplnění zprávy účastníka je povinné a je společnou zodpovědností žáků a vysílající organizace, jak je řečeno ve Standardech kvality projektu Erasmus.

Standardy kvality projektu Erasmus

Shromažďování a využívání zpětné vazby účastníků: držitelé grantu musí zajistit, aby účastníci vyplnili standardní zprávu o svých aktivitách, jak to bylo zajištěno Evropskou Komisí. Držitel grantu by měl zajistit využití zpětné vazby poskytnuté účastníky, aby došlo ke zlepšení budoucích aktivit.

Participant report není pouze typickým dotazníkem spokojenosti. Na konci projektu mobility jsou odpovědi všech účastníků na projektu shrnuty a zahrnuty do projektové zprávy. Nevyplnění dotazníku se negativně odrazí na finálním hodnocení.

Z tohoto důvodu doporučujeme, aby byli žáci i jejich rodiče obeznámeni s důležitostí a povinností zpracování tohoto reportu ještě před samotným odjezdem na mobilitu. V momentě ukončení aktivity by mělo být vyplněním reportu jedním z prvních kroků po návratu do vysílající organizace.

Nejllepší je, pokud žáci vyplní participant report sami. Pokud je to nutné, mohou report vyplnit za pomoci rodičů.

33. SDÍLENÍ ZKUŠENOSTÍ A VÝSLEDKŮ

Jako držitel fondu z EU má vaše škola povinnost sdílet a propagovat výsledky získané díky financování projektem Erasmus+.

Ve Standardech kvality projektu Erasmus je tato odpovědnost definována takto:

Standardy kvality programu Erasmus

Sdílení výsledků v rámci organizace: držitelé grantu by měli uvědomit o své účasti v Programu celou organizaci a vytvořit tak příležitosti pro účastníky, aby sdílely svou zkušenost z mobility se svými vrstevníky. V případě, že je tvořeno konsorcium, by mělo sdílení zkušeností probíhat v rámci celého konsorcia.

Sdílení výsledků s dalšími organizacemi a veřejností: držitelé grantu by měli sdílet výsledky svých aktivit s dalšími organizacemi a veřejností.

Sdílení zkušeností probíhá jak ve škole, tak mimo ni.

Ve škole jde o sdílení mezi dalšími žáky a žákyněmi, rodiči, učitelským sborem a ostatními zaměstnanci a zaměstnankyněmi. Hlavním cílem by mělo být, aby pozitivní dopad mobilit nevnímali pouze ti, jež se aktivit přímo účastnili. Žáci a žákyně vracející se z mobilit budou mít mnoho zajímavých zkušeností ke sdílení a ti, jež na projektu pracovali budou mít rozvinuté profesní dovednosti. Tyto silné zkušenosti by měly skrze školu rezonovat, čímž napomohou tomu, aby se evropská kooperace stala součástí školní kultury.

Mimo školu by měly být s veřejností (např. online a skrze média) a s ostatními školami (v okolí, či kdekoli jinde) sdíleny informace, zkušenosti a výsledky projektů.

Ve vaší škole

Vaši žáci jsou vašimi nejlepšími ambasadory pro Erasmus+: vracející se žáci mohou prezentovat svou zkušenost svým spolužákům a dalším studentům. Mohou odpovídat na otázky z praktického hlediska a podpořit ostatní, aby se do Erasmu zapojili.

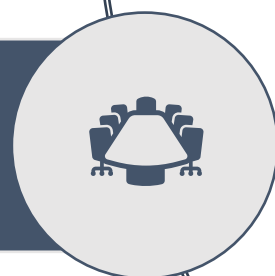
Zapojte vaše partnery: žáci a zaměstnanci vašich partnerských škol se mohou účastnit vašich událostí pomocí videohovorů. Později jim tuto laskavost můžete oplatit zapojením se do jejich aktivit.

Shromážděte výpovědi: pokud po návratu požádáte studenty o sepsání vlastních zážitků a zkušeností, můžete je publikovat na webové stránce či ve školním časopise.

Zorganizujte sdílení zkušeností mezi zaměstnanci: Vaši zaměstnanci, kteří se podíleli na projektu Erasmus+ získali mnohé cenné zkušenosti. Zorganizujte školení, během kterého tyto informace budou sdílet se svými kolegy. Jde o užitečné cvičení pro zvětšení kapacity pro vaše budoucí projekty.

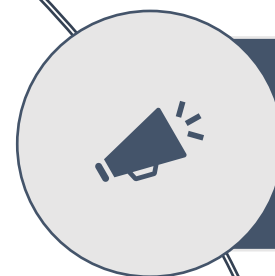

Informujte rodiče: prezentování studentské zkušenosti na rodičovských schůzkách může být dobrým způsobem, jak zvětšit zájem o Erasmus+. Je to také skvělý způsob po mentory, projektové manažery a další zaměstnance, aby ukázali, jak se díky programu zlepšuje kvalita výuky a vzdělávání ve škole.

Mimo vaší školu

Informujte svou národní agenturu: pokud považujete některé ze svých aktivit za velmi úspěšné, či reprezentující dopad programu Erasmus+ na školy a žáky, měli byste si o tom promluvit s vaší národní agenturou. Součástí jejich práce je shromažďovat úspěšné příběhy s cílem propagace programu. Můžete se stát jedním z nich!

Staňte se mentorskou školou: váš úspěch může inspirovat další školy k zapojení do programu Erasmus+. Můžete školám pomoci tím, že se stanete „mentorskou školou“ – důvěryhodnou rádkyní, která jim pomůže porozumět pravidlům.

Sdílejte s dalšími školami a institucemi: můžete pozvat na vaši prezentaci pozvat zaměstnance škol ve vašem okolí, nebo můžete oslovit místní školskou samosprávu a domluvit sdílenou událost.

Kontaktujte místní média: místní média ve vašem okolí mohou publikovat příběh o žácích, kteří díky programu Erasmus+ tudovali v zahraničí. Buďte proaktivní a oslovujte je, abyste zjistili, zda mají zájem.

Podpořte vaše studenty, aby se zapojili do aktivit Erasmus+ alumni: ve vašem okolí mohou být asociace, či alumni networks pro absolventy mobilit Erasmus+, v závislosti na tom, v jaké zemi se nacházíte. Vaše národní agentura vám o těchto příležitostech může říci více.

Sdílení vaší zkušenosti s programem Erasmus+

ZÁVĚR

Příprava první verze této příručky následovala velkou změnu v programu Erasmus+, která nastala v roce 2021, kdy se žakovské mobility staly součástí Klíčové akce 1. Zprvu se to může zdát jako technická změna, ale její důležitosti lze lépe porozumět, pokud zvážíme historii programu Erasmus+ v jiných odvětvích vzdělávání. Ve vysokoškolském vzdělávání bylo jednou z hlavních hnacích sil měnících evropský vysokoškolský systém od osmdesátých let dvacátého století právě nepřetržitý pohyb mezi národním studentstvem a zaměstnáním, který byl financován Klíčovou akcí 1 programu Erasmus+. To ukázalo, že kumulativní efekt mnoha lidí může způsobit systematickou změnu. Později byl model Klíčové akce 1 rozšířen na odborné vzdělávání a v roce 2021 byl rozšířen tak, aby poskytl stejné příležitosti i ve školním vzdělávání.

Začlenění školního vzdělávání do financování bylo však pouze prvním krokem. Školy a vyučující, jež se chtějí do programu zapojit čelí praktickým, administrativním, vzdělávacím, právním a ostatním výzvám. Tyto výzvy se liší v každé části Evropy, protože národní vzdělávací systémy jsou velmi odlišné.

Existence této příručky je přijetím těchto výzev. Jejím cílem je zajistit motivaci, ujištění, rámec pro přemýšlení, a praktickou pomoc. Dále se snaží být užitečná, zatímco rozeznává různorodé reality jednotlivých čtenářů a čtenářek. Chápe, že úspěch programu Erasmus+ závisí na snaze a kreativitě učitelů a učitelek, ředitelů a ředitelek, a dalších, kteří jsou ochotni vzít na sebe roli pionýrů ve vzdělávání a prozkoumávat nové cesty, které ostatní následují.

V mnoha případech je tato příručka pozvánkou: výzvou k odvaze, výzvou k inovaci a změně školy a jejího studentstva.

Pokud si nejste jisti, jak začít, je jednoduchým řešením začít drobností. Začněte s jednou žákyní či žákem. První takováto aktivita školy vyšlapává cestu jejím budoucím aktivitám. První krok je klíčový a stojí za to, aby na něj byla soustředěna veškerá pozornost. S časem a zkušenostmi je možnost zvyšovat ambice.

Neočekávaným výsledkem, který jsme zaznamenali byla zvýšená motivace jak zaměstnanců, tak žáků, zapojit se do aktivit programu Erasmus+. Zkušenosti, získané díky programu inspirovaly kreativitu, entusiasmus a obnovený pocit smysluplnosti v rámci komunity školy. Celkově měl program Erasmus+ na naši školu proměnlivý efekt, zlepšil kvalitu vzdělávání, propagoval diverzitu a inkluzi a umožnil otevřenost a zvědavost mezi zaměstnanci i studenty. Členění výzvam je běžnou součástí programu Erasmus+ a jejich překonávání může vést k osobnímu růstu a cenným vzdělávacím příležitostem.

Koordinátor*ka projektu, 4th Upper High School, Serres, Řecko

Jak bude vědět každý, kdo pracuje ve vzdělávání, učit se nelze zkratkami. Opravdové učení pochází ze snahy, reflexe, přípravy, členění výzvam, pracování, jak nejlépe umíme – pochází z věcí, které nejsou snadné! Proto, cílem této příručky není vytvořit zkratku, ani věci usnadnit. Cílem této příručky je poskytnout oporu, kterou lze využít pro vlastní nápady, aktivity a řešení.

V případě, že máte na mysli dotazy, které tato příručka nezodpověděla, existují i jiné zdroje, na které se můžete obrátit. Tato příručka se často odkazuje na Příručku k programu Erasmus+ (Erasmus+ Programme guide), protože ta je tou nejvyšší autoritou na cokoli týkající se programu Erasmus+ a proto jde o první místo, kde hledat informace. Druhým dokumentem jsou Standardy kvality Erasmus (Erasmus quality standards), které poskytují kratší a více shrnutou verzi principů, které jsou vysvětleny v téhle příručce. Tyto standardy mohou sloužit jako přehled a seznam pro kterýkoli Erasmus+ projekt mobility. Nejlepší rada však s největší pravděpodobností přijde od zdroje ve vašem okolí: od kolegů a kolegyň z jiných škol, vašich nadřízených, či od vaší národní agentury. Některé otázky však nemají jednu správnou odpověď. Studentské zahraniční mobility se neustále tvarují a váš projekt může být součástí tohoto procesu. Právě to dělá projekty tak cenné a hodnotné.

Přeložil a vydal
Dům zahraniční spolupráce
v roce 2025.

